

2024

þÿ ^ Ç μ¹ Ì Æ μ » ¿ Â . • » » ¬ ´ ± ½ ± ² Á⁻ Â⁻
þÿ ¼ - Ã ± Ã Ä¹ Â ´ Å Ä^{1 0} - Â Ã Å ¼ ¼ ± Ç⁻ μ⁻
þÿ ”¹ μ Á μ Í ½ . Ã . ± À Ì È μ É ½ • » » ® ½ É ½

þÿ ‘ Á⁻ ´ ± Â , ‘ ½ Ä Î ½¹ ¿ Â

þÿ œ μ Ä ± Ä Ä Å Ç^{1 ± 0} Ì Á Ì³ Á ± ¼ ¼ ± ”¹ μ , ½ Î ½ £ Ç - Å μ É ½ , £ Ä Á ± Ä .^{3 1 0} ® Â^{0 ± 1} ‘ Ã Æ ¬ » μ^{1 ± 1} /
þÿ š ¿^{1 ½} É ½^{1 0} Î ½ • Ä¹ Ã Ä . ¼ Î ½ , ¢ μ Ç ½ Î ½^{0 ± 1} ‘ ½ , Á É À¹ Ã Ä^{1 0} Î ½ £ Ä ¿ Á ´ Î ½ , ± ½ μ À¹ Ã Ä ®

<http://hdl.handle.net/11728/12598>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΠΑΦΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΣΤΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

**Έχει όφελος η Ελλάδα να βρίσκεται μέσα στις δυτικές συμμαχίες;
Διερεύνηση απόψεων Ελλήνων εμπειρογνομόνων.**

Του Αρίδα Αντωνίου

Επιβλέπων καθηγητής: Μάριος Ευρυβιάδης

ΑΘΗΝΑ 2024

ΣΧΟΛΗ ΣΤΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

**Έχει όφελος η Ελλάδα να βρίσκεται μέσα στις δυτικές συμμαχίες;
Διερεύνηση απόψεων Ελλήνων εμπειρογνομόνων.**

**Διατριβή η οποία υποβλήθηκε προς απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου
σπουδών στις Διεθνείς Σχέσεις , Στρατηγική και Ασφάλεια**

Του Αρίδα Αντωνίου

Επιβλέπων καθηγητής: Μάριος Ευρυβιάδης

ΑΘΗΝΑ 2024

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Αρίδας Αντώνιος, 2024

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της διατριβής από το Πανεπιστημίου Νεάπολις δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Πανεπιστημίου.

Ή ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Ο Αρίδας Αντώνιος, γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία με τίτλο «ΤΙ ΟΔΗΓΗΣΕ ΣΤΗΝ ΕΙΣΒΟΛΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΠΩΣ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΑΠΟΦΕΥΧΘΕΙ ΑΥΤΟ», αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει, έχουν δηλωθεί κατάλληλα στις βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή.

Ο Δηλών

Αντώνιος Αρίδας

Περίληψη

Κύριος στόχος της Διπλωματικής Εργασίας: να διερευνήσει τις απόψεις εμπειρογνομόνων στην Ελλάδα σχετικά με το κατά πόσο η χώρα μας έχει όφελος από τη συμμετοχή της στις δυτικές συμμαχίες.

Μεθοδολογία: έγινε ποιοτική έρευνα, με ερευνητικό εργαλείο τη δομημένη συνέντευξη, προς 4 εμπειρογνώμονες στο εξεταζόμενο θέμα, οι οποίοι επιλέχθηκαν μέσω της δειγματοληψίας ευκολίας. Η συνέντευξη έγινε την άνοιξη του 2024, μέσω e-mail και τηρήθηκε ανωνυμία. Η διάρκεια συμπλήρωσης της ήταν περίπου 30 λεπτά. Για την ανάλυση των δεδομένων αξιοποιήθηκε η θεματική ανάλυση.

Ευρήματα: από την εμπειρική μελέτη του θέματος φάνηκε πως οι διπλωματικές σχέσεις της Ελλάδας στη Δύση αξιολογούνται γενικά θετικά, ιδίως η συμμετοχή της στο NATO και η συμμαχία με τη Γαλλία. Ωστόσο, τα οφέλη από τη συμμαχία με το NATO θα μπορούσαν να είναι και περισσότερα, ιδίως ως προς την εγγύηση της ελευθερίας και της ασφάλειας της Ελλάδας με στρατιωτικά μέσα, καθώς και ως προς τη δέσμευση του NATO για την ειρηνική επίλυση των διαφορών. Αναφορικά με την Ε.Ε., φάνηκε ότι η απόφαση της Ελλάδας να εισέλθει στην Ε.Ε. αξιολογήθηκε σχετικά ωφέλιμη, με εμφανή την ανάγκη για επανεξέταση του πλαισίου και αξιοποίηση των ευκαιριών. Σε ότι αφορά τη στρατηγική συμμαχία με Γαλλία, φαίνεται να είναι μια ισχυρή συμμαχία, αν και τα οικονομικά συμφέροντα και οι υποχρεώσεις μιας τέτοιας συμμαχίας είναι ζητήματα που θα πρέπει να λαμβάνονται προσεκτικά υπόψιν.

Συμπεράσματα: Η Ελλάδα έχει όφελος από τη συμμετοχή της στις δυτικές συμμαχίες, αν και είναι αναγκαία η απόκτηση περαιτέρω οφελών. Οι διπλωματικές σχέσεις της Ελλάδας στη Δύση και συγκεκριμένα η συμμετοχή της στο NATO και οι σχέσεις της με τη Γαλλία αξιολογούνται γενικά θετικά, ενώ η συμμαχία με την Ε.Ε. αξιολογείται ικανοποιητική, αλλά και επιφανειακή σε αρκετά σημεία και άρα χρειάζεται επαναπροσδιορισμό.

Λέξεις κλειδιά: Ελλάδα, Ευρωπαϊκή Ένωση, NATO, Γαλλία, δυτικές συμμαχίες, οφέλη

Abstract

Main objective of the Diploma Thesis: to explore the views of experts in Greece on whether our country benefits from its participation in Western alliances.

Methodology: qualitative research was conducted, using structured interview as a research tool, to 4 experts in the subject under consideration, who were selected through convenience sampling. The interview took place in spring 2024, via e-mail and remained anonymous. The duration of its completion was about 30 minutes. Thematic analysis was used for the analysis of the data.

Findings: the empirical analysis showed that Greece's diplomatic relations in the West are generally evaluated positively by experts, especially its participation in NATO and its alliance with France. However, the benefits of NATO alliance could be more, notably in terms of guaranteeing Greece's freedom and security by military means, as well as NATO's commitment to the peaceful resolution of disputes. Regarding EU, it appeared that Greece's decision to join the EU was assessed as relatively beneficial by experts, with obvious need to review the framework and seize opportunities. As far as the strategic alliance with France is concerned, it appears to be a strong alliance, although the economic interests and obligations of such an alliance are matters that should be carefully considered.

Conclusions: Greece benefits from its participation in Western alliances, although further benefits may be possible. Greece's diplomatic relations with the West, specifically its participation in NATO and its relations with France, are generally positively evaluated, while the alliance with the E.U. is assessed as satisfactory, but also superficial in several places and therefore needs redefinition.

Keywords: Greece, European Union, NATO, France, Western alliances, benefits

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή Μάριο Ευρυβιάδη για την επαγγελματική καθοδήγηση, τις πολύτιμες συμβουλές και την προθυμία τους να βοηθήσουν στη συγγραφή αυτής της διπλωματικής εργασίας. Ταυτόχρονα, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένειά μου για την ηθική υποστήριξη καθ' όλη τη διάρκεια της εκπόνησης αυτής της μελέτης.

Πίνακας Περιεχομένων

Περίληψη.....	5
Abstract.....	6
Κατάλογος Χαρτών/ Διαγραμμάτων.....	10
Κατάλογος Πινάκων.....	11
Συνομογραφίες.....	12
Κεφάλαιο 1. Εισαγωγή	13
1.1 Το εξεταζόμενο θέμα και η σημαντικότητα του.....	13
1.2 Σκοπός και επιμέρους στόχοι της έρευνας.....	13
1.3 Δομή εργασίας.....	14
Κεφάλαιο 2. Θεωρητικό πλαίσιο	15
2.1 Ορισμός διεθνών σχέσεων και εξωτερικής πολιτικής.....	15
2.2 Η έννοια της διπλωματίας και οι κύριες λειτουργίες της	17
2.3 Στρατηγικές συμμαχίες: ιστορικά στοιχεία και οφέλη από τη συμμετοχή σε αυτές	19
Κεφάλαιο 3. Η περίπτωση της Ελλάδας και των δυτικών συμμαχιών της.....	23
3.1 Η γεωπολιτική θέση της Ελλάδας	23
3.2 Οι διπλωματικές σχέσεις της Ελλάδας στη Δύση.....	24
3.2.1 NATO.....	24
3.2.2 Ευρωπαϊκή Ένωση	26
3.2.2.1 Γαλλία	30
3.3 Οφέλη της Ελλάδας από τις δυτικές συμμαχίες	30
Κεφάλαιο 4. Μεθοδολογία.....	32
4.1 Σκοπός της έρευνας και ερευνητικά ερωτήματα.....	32
4.2 Μέθοδος έρευνας.....	32
4.3 Ερευνητικό εργαλείο	32
4.4 Τεχνική δειγματοληψίας και συμμετέχοντες.....	33
4.5 Διαδικασία συλλογής δεδομένων	34
4.6 Τρόπος ανάλυσης δεδομένων	34
Κεφάλαιο 5. Αποτελέσματα	36
5.1 Κωδικοί και Θεματικοί άξονες.....	36
5.2 Αποτελέσματα στον 1 ^ο θεματικό άξονα: Στρατηγική συμμαχία με NATO.....	37
5.3 Αποτελέσματα στον 2 ^ο θεματικό άξονα: Στρατηγική συμμαχία με Ε.Ε.	43
5.4 Αποτελέσματα στον 3 ^ο θεματικό άξονα: Στρατηγική συμμαχία με Γαλλία.....	43
5.5 Αποτελέσματα στον 4 ^ο θεματικό άξονα: Οφέλη από τις δυτικές συμμαχίες	44
Κεφάλαιο 6. Συζήτηση.....	50

6.1	Επισκόπηση αποτελεσμάτων.....	50
6.2	Συζήτηση επί των ερευνητικών ερωτημάτων.....	51
	Κεφάλαιο 7. Συμπεράσματα.....	53
7.1	Επισκόπηση συμπερασμάτων	53
7.2	Περιορισμοί έρευνας.....	53
7.3	Προτάσεις για μελλοντική έρευνα και μελέτη.....	53
7.4	Επίλογος.....	54
	Βιβλιογραφικές Αναφορές	55
	Παράρτημα Α – Η Συνθήκη του Βορειου Ατλαντικού.....	59
	Παράρτημα Β - Οδηγός συνέντευξης.....	63
	Παράρτημα Γ - Απαντήσεις συνεντεύξεων.....	67

Κατάλογος Χαρτών/ Διαγραμμάτων

Χάρτης 1. Κράτη – Μέλη: Ε.Ε. (27).....	29
---	----

Διάγραμμα 1 Συχνότητες απαντήσεων των συμμετεχόντων στην ερώτηση 2: Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για το ΝΑΤΟ και τη συμβολή του στην Ελλάδα, σε ότι αφορά τα πολιτικά μέσα.....

41

Διάγραμμα 2 Συχνότητες απαντήσεων των συμμετεχόντων στην ερώτηση 4: Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για το ΝΑΤΟ και τη συμβολή του στην Ελλάδα, σε ότι αφορά τα στρατιωτικά μέσα.....

42

Διάγραμμα 3 Συχνότητες απαντήσεων των συμμετεχόντων στην ερώτηση 8: Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για την Ελλάδα και τα οφέλη (αν υπάρχουν) από τις δυτικές συμμαχίες της .....

49

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1. Μέλη του ΝΑΤΟ (χρονολογικά).....	25
Πίνακας 2. Κράτη – μέλη της ΕΕ και ημερομηνία προσχώρησής τους	28
Πίνακας 3 Κωδικοί και θεματικοί άξονες παρούσας έρευνας – σύνδεση με ερωτήσεις συνέντευξης	36
Πίνακας 4 Συχνότητες απαντήσεων των συμμετεχόντων στην ερώτηση 2: Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για το ΝΑΤΟ και τη συμβολή του στην Ελλάδα, σε ότι αφορά τα πολιτικά μέσα.....	39
Πίνακας 5 Συχνότητες απαντήσεων των συμμετεχόντων στην ερώτηση 4: Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για το ΝΑΤΟ και τη συμβολή του στην Ελλάδα, σε ότι αφορά τα στρατιωτικά μέσα.....	42
Πίνακας 6 Συχνότητες απαντήσεων των συμμετεχόντων στην ερώτηση 8: Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για την Ελλάδα και τα οφέλη (αν υπάρχουν) από τις δυτικές συμμαχίες της	47

Συντομογραφίες

CENTO: Central Treaty Organization

COVID-19: coronavirus disease of 2019, caused by the SARS-CoV2 virus

ΕΕ: Ευρωπαϊκή ένωση

EU: European Union

ΕΟΚ: Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα

ΗΠΑ: Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

NATO: North Atlantic Treaty Organization

ΟΑΣΕ: Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη

ΟΗΕ: οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

SEATO: Southeast Asia Treaty Organization

Κεφάλαιο 1. Εισαγωγή

1.1 Το εξεταζόμενο θέμα και η σημαντικότητα του

Το εξεταζόμενο θέμα αφορά τις δυτικές συμμαχίες της Ελλάδας και κατά πόσο η χώρα μας έχει όφελος από τη συμμετοχή της σε αυτές. Το παρόν ζήτημα αποτελεί μείζον θέμα στο σημερινό ανταγωνιστικό και συχνά συγκρουσιακό διεθνές σύστημα. Η Ελλάδα κατέχει μια εξαιρετικά ελκυστική γεωπολιτική θέση στην Ανατολική Μεσόγειο, η οποία έχει αναδειχθεί σήμερα ως μία από τις νέες περιοχές υψηλής προτεραιότητας της Ε.Ε. για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας (Grigoriadis, 2021, σελ. 1), ιδίως λόγω των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στην περιοχή και τις προκλήσεις που δημιουργούνται αναφορικά με τις στρατηγικές συνεργασίες των γειτόνων κρατών (Tsardanidis, 2019, σελ. 73). Σε αυτό το πλαίσιο, η Ελλάδα έχει ανάγκη από ισχυρές και ουσιαστικές στρατηγικές συμμαχίες με τη Δύση, που θα διασφαλίσουν τα συμφέροντα της και θα συμβάλλουν στη σταθερότητα και ασφάλεια στην περιοχή, σε ένα γεωπολιτικό περιβάλλον εδαφικών διαφορών, μεταναστευτικών ζητημάτων και ανταγωνισμού για ενεργειακούς πόρους (Lampas & Filis, 2023, σελ. 1).

Από όλα τα παραπάνω είναι εμφανής η σπουδαιότητα μελέτης του παρόντος θέματος. Αξίζει, μάλιστα να αναφερθεί, πως δεν έχει διερευνηθεί εμπειρικά το εν λόγω θέμα στην ελληνική βιβλιογραφία, μέσω της αποτύπωσης των απόψεων εμπειρογνομόνων. Συνεπώς, πέρα από σημαντικό, το παρόν θέμα διέπεται και από πρωτοτυπία ως προς τη διερεύνηση του.

1.2 Σκοπός και επιμέρους στόχοι της έρευνας

Σκοπός της έρευνας είναι να διερευνήσει τις απόψεις εμπειρογνομόνων στην Ελλάδα σχετικά με το κατά πόσο η χώρα μας έχει όφελος από τη συμμετοχή της στις δυτικές συμμαχίες. Οι επιμέρους στόχοι της εργασίας διακρίνονται σε θεωρητικούς και εμπειρικούς. Σε ότι αφορά τους θεωρητικούς στόχους, αυτοί αποσκοπούν στην οριοθέτηση των βασικών εννοιών του θέματος (διεθνείς σχέσεις, εξωτερική πολιτική και διπλωματία), καθώς και στην ανασκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας αναφορικά με τα οφέλη μιας χώρας από τη συμμετοχή της σε συμμαχίες. Οι εμπειρικοί στόχοι της εργασίας διαμορφώνονται μέσα από την διεξαγωγή της έρευνας, η οποία είναι βασισμένη στην ποιοτική μέθοδο με ερευνητικό εργαλείο την εις βάθος συνέντευξη. Πιο συγκεκριμένα, οι στόχοι της έρευνας είναι να αξιολογηθούν οι διπλωματικές σχέσεις της Ελλάδας στη Δύση και συγκεκριμένα η συμμετοχή της στο NATO, στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τις σχέσεις της με τη Γαλλία

ειδικότερα, και τέλος, να διερευνηθεί αν υπάρχουν οφέλη από τις δυτικές συμμαχίες της χώρας μας και ποια είναι αυτά, εφόσον υφίστανται.

1.3 Δομή εργασίας

Η παρούσα εργασία δομείται σε επτά κεφάλαια. Ειδικότερα, στο Κεφάλαιο 2: Θεωρητικό πλαίσιο δίνεται ο ορισμός των διεθνών σχέσεων και της εξωτερικής πολιτικής, η έννοια της διπλωματίας και οι κύριες λειτουργίες της, ενώ ακόμη επισημαίνονται τα οφέλη από τη συμμετοχή σε συμμαχίες. Στο Κεφάλαιο 3: Η περίπτωση της Ελλάδας και των δυτικών συμμαχιών της παρουσιάζεται η γεωπολιτική θέση της Ελλάδας και οι διπλωματικές της σχέσεις στη Δύση, με αναφορά στο ΝΑΤΟ, την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Γαλλία, τονίζοντας τα οφέλη της χώρας μας από τις δυτικές συμμαχίες. Ακολουθεί το ερευνητικό μέρος της εργασίας με το Κεφάλαιο 4: Μεθοδολογία, όπου παρατίθεται ο σκοπός της έρευνας και τα ερευνητικά ερωτήματα, η μέθοδος έρευνας (ποιοτική), καθώς και ο σχεδιασμός της, ενώ ακολουθεί το Κεφάλαιο 5: Αποτελέσματα, όπου παρουσιάζονται τα αποτελέσματα από τη ανάλυση των συνεντεύξεων. Η εργασία ολοκληρώνεται με τα δυο τελευταία κεφάλαια, δηλαδή το Κεφάλαιο 6: Συζήτηση και το Κεφάλαιο 7: Συμπεράσματα.

Κεφάλαιο 2. Θεωρητικό πλαίσιο

2.1 Ορισμός διεθνών σχέσεων και εξωτερικής πολιτικής

Οι Διεθνείς Σχέσεις αποτελούν “έναν σύγχρονο επιστημονικό κλάδο που πεδίο του είναι η μελέτη των σχέσεων μεταξύ των κρατών, καθώς των σημαντικών ζητημάτων που εκτείνονται πέρα από τα σύνορα μιας χώρας, απασχολώντας δύο ή παραπάνω κράτη και τους λαούς τους. Κύριο τμήμα των διεθνών σχέσεων είναι η διεθνής πολιτική, η οποία ασχολείται με τη διεθνή πολιτική διάσταση των διεθνών σχέσεων”. Συγκεκριμένα, αυτό αφορά τις διακρατικές σχέσεις (εξωτερική πολιτική, διπλωματία) και τα σημαντικά διεθνή πολιτικά θέματα, όπως ο πόλεμος και η ειρήνη, η ισχύς και η ισορροπία ισχύος, η στρατηγική και η ασφάλεια, οι συγκρούσεις και η επίλυση αυτών, η διεθνής διακυβέρνηση και το διεθνές σύστημα. Πέρα από τη διεθνή πολιτική, οι Διεθνείς Σχέσεις ασχολούνται και με τις διεθνείς οικονομικές σχέσεις, τη διεθνή πολιτική οικονομία και την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, τα περιβαλλοντικά ζητήματα, τις διεθνικές ΜΚΟ και την παγκόσμια κοινωνία των πολιτών (Ηρακλείδης, 2015, σελ. 18).

Σύμφωνα με τον Devetak (2017, σελ. 2-3), οι διεθνείς σχέσεις αναφέρονται στις εξωτερικές σχέσεις μεταξύ εθνών, κρατών και λαών. Στο μεγαλύτερο μέρος της βιβλιογραφίας, οι έννοια «διεθνείς σχέσεις» αναφέρεται σε σχέσεις μεταξύ κυρίαρχων κρατών. Όπως αναφέρεται στους Brown και Ainley (2009, σελ. 1), κάποιοι μελετητές υποστηρίζουν πως οι διεθνείς σχέσεις σημαίνουν τις διπλωματικές - στρατηγικές σχέσεις των κρατών και η εστίαση τους αφορά σε θέματα πολέμου και ειρήνης, συγκρούσεων και συνεργασίας, ενώ άλλοι θεωρούν ότι οι διεθνείς σχέσεις αφορούν διασυνοριακές συναλλαγές κάθε είδους, πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές, και μελετούν τις εμπορικές διαπραγματεύσεις ή τη λειτουργία μη κρατικών θεσμών όπως η Διεθνής Αμνηστία. Γενικά, οι Διεθνείς Σχέσεις αφορούν τις σχέσεις των κρατών, οι οποίες σχέσεις γίνονται κατανοητές κυρίως με διπλωματικούς, στρατιωτικούς και στρατηγικούς όρους.

Η εξωτερική πολιτική οριοθετείται ως “το σύνολο των επίσημων εξωτερικών σχέσεων που αναπτύσσει ένας ανεξάρτητος πράττων (συνήθως ένα κράτος, αν και όχι αποκλειστικά) στις διεθνείς σχέσεις” (Hill, 2017, σελ. 31). Ενώ οι Διεθνείς Σχέσεις εξετάζουν τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των χωρών, η εξωτερική πολιτική, από την άλλη πλευρά, είναι ένα πρότυπο εργασίας που καθοδηγεί τον τρόπο με τον οποίο μια χώρα αλληλεπιδρά με άλλες. Είναι ο μηχανισμός που χρησιμοποιούν οι εθνικές κυβερνήσεις για να καθοδηγήσουν τις διπλωματικές τους αλληλεπιδράσεις και τις σχέσεις με άλλες χώρες. Η εξωτερική πολιτική

ενός κράτους αντικατοπτρίζει τις αξίες και τους στόχους του και συμβάλλει στην προώθηση των πολιτικών και οικονομικών στόχων του στην παγκόσμια σκηνή. Πολλές εξωτερικές πολιτικές εστιάζουν επίσης στην εθνική και διεθνή ασφάλεια. Οι εξωτερικές πολιτικές αναπτύσσονται και επηρεάζονται από διάφορους παράγοντες. Αυτοί περιλαμβάνουν (University of York, 2024):

- τις συνθήκες της χώρας σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένων γεωγραφικών, οικονομικών, πολιτικών και ούτω καθεξής
- τη συμπεριφορά και την εξωτερική πολιτική άλλων χωρών
- την κατάσταση της διεθνούς τάξης και των υποθέσεων ευρύτερα (για παράδειγμα, αν υπάρχει πόλεμος ή αναταραχή, ή αν υπάρχουν εμπορικές συμμαχίες που πρέπει να ληφθούν υπόψη)
- σχέδια προόδου, όπως η οικονομική πρόοδος ή η τεχνολογική πρόοδος

Όπως αναφέρουν και οι Kaarbo et al (2013, σελ. 7), διάφορες δυνάμεις επηρεάζουν την εξωτερική πολιτική ενός κράτους, που μπορούν να ομαδοποιηθούν σε δύο ευρείες κατηγορίες: εκείνους τους παράγοντες που οριοθετούνται εκτός του κράτους και εκείνους που οριοθετούνται εντός του κράτους. Η πρώτη κατηγορία αφορά το διεθνές περιβάλλον και συμπεριλαμβάνει παράγοντες εξωτερικούς προς το κράτος, όπως το πώς είναι οργανωμένο το διεθνές σύστημα και πώς οριοθετούνται οι ενέργειες των άλλων. Αυτοί οι παράγοντες μπορούν να οδηγήσουν το κράτος να αντιδράσει με ορισμένους τρόπους. Η δεύτερη κατηγορία αφορά παράγοντες εσωτερικούς στο κράτος, όπως τα χαρακτηριστικά του εγχώριου πολιτικού συστήματος δηλαδή πολίτες και ομάδες εντός αυτού του συστήματος, οι κυβερνητικές οργανώσεις και οι ηγέτες. Η μελέτη της εξωτερικής πολιτικής γεφυρώνει μοναδικά τη μελέτη των διεθνών σχέσεων και της εσωτερικής πολιτικής, εξετάζοντας πώς τόσο οι εσωτερικοί όσο και οι εξωτερικοί παράγοντες επηρεάζουν την κρατική συμπεριφορά.

Καθοδηγούμενοι από την εξωτερική πολιτική, οι διπλωμάτες και οι διπλωματικοί φορείς μπορούν να εργαστούν διασυννοριακά για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων, την προώθηση της σταθερότητας και την προστασία κοινών συμφερόντων. Η εξωτερική πολιτική ενός έθνους λειτουργεί συνήθως, όπως αναφέρθηκε, σε συνδυασμό με την εσωτερική πολιτική του, η οποία είναι μια άλλη μορφή δημόσιας πολιτικής που επικεντρώνεται σε θέματα που αφορούν στο εσωτερικό της χώρας. Μαζί, οι δύο πολιτικές αλληλοσυμπληρώνονται και εργάζονται για την ενίσχυση της θέσης της χώρας τόσο εντός όσο και εκτός των συνόρων της (University of York, 2024).

2.2 Η έννοια της διπλωματίας και οι κύριες λειτουργίες της

Η διπλωματία είναι μια μέθοδος πολιτικής που εφαρμόζεται από τις χώρες στην εξωτερική πολιτική. Ακριβώς όπως η εξωτερική πολιτική θεωρείται ως ένας από τους υποκλάδους των διεθνών σχέσεων, η διπλωματία είναι ο καθοριστικός παράγοντας στην εξωτερική πολιτική. Η διπλωματία αποτελεί πεδίο εμπειρογνωμοσύνης και κύριος σκοπός της είναι η διατήρηση της ειρήνης μέσω της πρόληψης των συγκρούσεων. Ως εργαλείο των διεθνών σχέσεων, η διπλωματία μπορεί να οριστεί ως η πρακτική και η διαδικασία διεξαγωγής διαπραγματεύσεων, συζητήσεων και συναντήσεων μεταξύ διαπιστευμένων εκπροσώπων χωρών και διακυβερνητικών οργανισμών. Μπορεί επίσης να σημαίνει τις διαδικασίες στις οποίες μια κυβέρνηση, για λογαριασμό των πολιτών της, διασυνδέεται και συνεργάζεται με άλλες κυβερνήσεις στο εξωτερικό για να καταλήξει σε πολιτικές που ευνοούν την ίδια και τα άλλα εμπλεκόμενα κράτη στη συνεργασία (Abdurahmanli, 2021, σελ. 581).

Η διπλωματία περιλαμβάνει τις ενέργειες που πράττουν οι ηγέτες για να υποστηρίξουν τα εθνικά τους συμφέροντα σε όλο τον κόσμο. Για να εξασφαλίζουν αυτά τα συμφέροντα αξιοποιούν ένα ευρύ φάσμα εργαλείων εξωτερικής πολιτικής (συμπεριλαμβανομένων των κυρώσεων, της εξωτερικής βοήθειας, του εμπορίου και της ένοπλης δύναμης). Στόχος της διπλωματίας είναι να επηρεάσει τις συμπεριφορές άλλων χωρών για να προωθήσει ένα κράτος τα δικά του εθνικά συμφέροντα. Η διπλωματία συναντάται σε πολλές μορφές (Council on Foreign Relations, 2023, <https://world101.cfr.org/foreign-policy/tools-foreign-policy/what-diplomacy>):

- Διαπραγματεύσεις ή επίσημες συζητήσεις μεταξύ χωρών με σκοπό την επίλυση ή την πρόληψη διαφορών.
- Διαβουλεύσεις μεταξύ χωρών σχετικά με κοινά προβλήματα όπως η κλιματική αλλαγή.
- Παρασκηνιακές συνομιλίες ή μυστικές επικοινωνίες μεταξύ χωρών, συχνά εκείνων που βρίσκονται σε σύγκρουση.
- Σύνοδοι κορυφής και διασκέψεις, ή συνομιλίες μεταξύ αρχηγών κρατών ή υψηλόβαθμων κυβερνητικών αξιωματούχων, που συχνά φιλοξενούνται από πολυμερείς οργανισμούς όπως τα Ηνωμένα Έθνη.
- Καθημερινή διπλωματία ή καθημερινές αλληλεπιδράσεις μεταξύ χωρών που πραγματοποιούνται από πρεσβείες, συμπεριλαμβανομένων συζητήσεων μεταξύ

διπλωματών και δραστηριοτήτων οικοδόμησης σχέσεων, όπως πολιτιστικές ανταλλαγές.

Η διπλωματία είναι απαραίτητη στις διεθνείς υποθέσεις. Υπάρχουν πολλές λειτουργίες της διπλωματίας που την καθιστούν βασικό συστατικό των διεθνών σχέσεων. Αν και κατά τη διάρκεια της ιστορικής εξέλιξης της διπλωματίας η δομή των διπλωματικών θέσεων έχει αλλάξει προς έναν πιο οργανωμένο θεσμό κατασκευασμένο για συγκεκριμένο σκοπό, οι λειτουργίες της διπλωματίας παρέμειναν πάντα οι ίδιες. Υπάρχουν τέσσερις βασικές λειτουργίες της διπλωματίας (E-International Relations, 2024, <https://www.e-ir.info/2011/07/20/the-functions-of-diplomacy/>):

- Η πρώτη λειτουργία περιλαμβάνει την εκπροσώπηση των συμφερόντων ενός κράτους και τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων ή συζητήσεων που αποσκοπούν στον εντοπισμό κοινών συμφερόντων καθώς και τομέων διαφωνίας μεταξύ των μερών, με σκοπό την επίτευξη των στόχων του κράτους και την αποφυγή συγκρούσεων. Οι διαπραγματεύσεις μεταξύ δύο εκπροσώπων αποτελούν βασικό στοιχείο της διπλωματίας, διότι με αυτόν τον τρόπο οι εκπρόσωποι βρίσκουν κοινό συμφέρον. Μέσα από αυτό το κοινό συμφέρον οι εκπρόσωποι είναι σε θέση να επινοήσουν μια λύση που είναι προς το συμφέρον και των δύο πλευρών.
- Η δεύτερη λειτουργία της διπλωματίας περιλαμβάνει τη συλλογή πληροφοριών και τον επακόλουθο προσδιορισμό και αξιολόγηση των στόχων εξωτερικής πολιτικής του κράτους υποδοχής. Οι διπλωματικές θέσεις ασχολούνται με τη συλλογή πληροφοριών, οι οποίες αναλύονται από το Υπουργείο Εξωτερικών της χώρας, το οποίο καθορίζει ποια εξωτερική πολιτική πρέπει να εφαρμοστεί. Οι πολιτικοί ηγέτες επιλέγουν ποια είναι η πιο συμφέρουσα πολιτική για τη χώρα τους.
- Η τρίτη σημαντική λειτουργία της διπλωματίας είναι η επέκταση των πολιτικών, οικονομικών και πολιτιστικών δεσμών μεταξύ δύο χωρών.
- Η τέταρτη λειτουργία της διπλωματίας είναι το ότι η διπλωματία είναι το μέσο διευκόλυνσης ή επιβολής για την τήρηση του διεθνούς δικαίου.

Η διπλωματία χρησιμοποιείται κυρίως για την ολοκλήρωση μιας συγκεκριμένης ατζέντας. Επομένως, χωρίς διπλωματία, πολλές από τις υποθέσεις του κόσμου θα καταργούνταν, οι διεθνείς οργανισμοί δεν θα υπήρχαν και πάνω απ' όλα ο κόσμος θα βρισκόταν σε συνεχή κατάσταση πολέμου. Χωρίς αυτήν, πολλά έθνη δεν θα ήταν σε θέση να διεξαγάγουν επιτυχείς διαπραγματεύσεις.

2.3 Στρατηγικές συμμαχίες: ιστορικά στοιχεία και οφέλη από τη συμμετοχή σε αυτές

Οι στρατηγικές συμμαχίες αποτελούν ειδική μορφή διμερών σχέσεων μεταξύ κρατών, οι οποίες μέσω της ανάπτυξης τους διαμορφώνουν τις κοινωνικές δομές του διεθνούς συστήματος και παρέχουν χώρους διμερούς αλληλεπίδρασης και υλοποίησης διεθνών ρόλων. Ως συμμαχία ορίζεται «μια επίσημη ή ανεπίσημη σχέση συνεργασίας ασφάλειας ανάμεσα σε δύο ή περισσότερα κυρίαρχα κράτη». Η συμμαχία διενεργείται με βασικό σκοπό να αντιμετωπίσουν τα κράτη μια απειλή την οποία δεν μπορούν να την αντιμετωπίσουν από μόνα τους, υπολογίζοντας πως το κόστος της συμμετοχής τους σε αυτήν θα είναι μικρότερο από το όφελος. Αφού γίνουν μέλη της συμμαχίας, μπορεί να αποβλέπουν και σε δευτερεύοντες σκοπούς όπως η επιρροή στην εξωτερική πολιτική άλλων κρατών ή η βελτίωση της διεθνούς θέσης τους. Τα κίνητρα δημιουργίας μιας συμμαχίας είναι (studocu.com, 2024, <https://www.studocu.com/gr/document/panteion-panepisthmio-koinwnikwn-kai-politikwn-episthmwn/strathgikes-spoydes/oewria-symmaxiwn-i/3813430>):

- η απάντηση σε μια απειλή, με στόχο την εξισορρόπηση της απειλής ή τη σύμπραξη με την απειλή.
- η ιδεολογική σύγκλιση ανάμεσα στα κράτη
- η εξωτερική βοήθεια
- η διεθνική διείσδυση (ο επηρεασμός της εσωτερικής πολιτικής δομής κάποιου άλλου κράτους)

Ιστορικά, στρατηγικές συμμαχίες συναντώνται ήδη από την αρχαιότητα: η Συμμαχία της Δήλου ήταν μια πολιτική και στρατιωτική ένωση στην οποία ανήκαν περίπου 150 αρχαίες ελληνικές πόλεις – κράτη, κατά τον 5ο αιώνα π. Χ., υπό την ηγεμονία Αθήνας. Στη συνέχεια οι Ρωμαίοι οργάνωσαν το σύστημα συμμαχιών τους καταφέροντας με τον τρόπο αυτόν να κυριαρχήσουν. Με την εμφάνιση των πολλών Ευρωπαϊκών Βασιλείων οι συμμαχίες απέκτησαν κύριο σκοπό την οποιαδήποτε παρεμπόδιση ενός Βασιλείου σε όλη την Ευρώπη. Η Μεγάλη Συμμαχία όπως ονομάστηκε η τριπλή συμμαχία του 1689 είχε συναφθεί κατά του Λουδοβίκου ΙΔ΄. Αργότερα η Τετραπλή Συμμαχία του 1814 συνάφθηκε κατά του Μ. Ναπολέοντα. Στη συνέχεια, η Τριπλή Συμμαχία (1879-1882) που αποτελούσε διεθνή συνασπισμό μεταξύ Γερμανίας, Αυστρίας και Ιταλίας, δημιουργήθηκε με σκοπό την αντιμετώπιση, από κοινού, τυχόν Γαλλικής ή Γαλλορωσικής επίθεσης. Αυτή η συμμαχία διαλύθηκε τον Μάιο του 1915 όταν η Ιταλία εισήλθε στον πόλεμο στο πλευρό των συμμάχων.

Στην Ευρώπη, το σύστημα συμμαχιών που ίσχυε πριν από τον Α Παγκόσμιο Πόλεμο θεωρείται ως μία από τις μακροπρόθεσμες αιτίες για το ξέσπασμα του πολέμου το 1914. Την παραμονή του πολέμου, η Ευρώπη χωρίστηκε σε δύο αντίπαλα στρατόπεδα, με τη Γερμανία, την Αυστροουγγαρία και την Ιταλία από τη μία πλευρά και τη Γαλλία, τη Ρωσία και τη Βρετανία από την άλλη. Οι ρίζες αυτής της διαίρεσης βρίσκονται τριάντα χρόνια πίσω, στην εξωτερική πολιτική του Bismarck από τη δεκαετία του 1870 έως το 1890 (σύστημα συμμαχιών του Bismarck). Το σύστημα συμμαχιών του Bismarck έθεσε τα θεμέλια για τις συμμαχίες του 1914 και είχε τις ρίζες του στους λεγόμενους γερμανικούς πολέμους ενοποίησης (1864 εναντίον της Δανίας, 1866 εναντίον της Αυστρίας και 1870-1871 εναντίον της Γαλλίας). Μετά τη γερμανική ήττα της Γαλλίας το 1871 και την προσάρτηση των γαλλικών επαρχιών της Αλσατίας και της Λωρραίνης, ιδρύθηκε η Γερμανική Αυτοκρατορία, με τον Γουλιέλμο Α ως ηγέτη της. Η Γερμανία ήταν μία από τις ισχυρότερες στρατιωτικές δυνάμεις στην Ευρώπη και έγινε γρήγορα η ηγετική βιομηχανική δύναμη στην ήπειρο. Αυτή η νέα ισχυρή χώρα στο κέντρο της Ευρώπης, έχοντας βγει από μια δεκαετία επιτυχίας στον πόλεμο, φαινόταν μια απτή απειλή για τις άλλες μεγάλες ευρωπαϊκές δυνάμεις. Ο πρώτος καγκελάριος της αυτοκρατορικής Γερμανίας, Otto von Bismarck, ενδιαφερόταν να αποφύγει περαιτέρω συγκρούσεις και να εδραιώσει τα κέρδη που είχε σημειώσει η χώρα στους τρεις επιτυχημένους πολέμους της και την επακόλουθη ενοποίησή της. Η εξωτερική πολιτική του τελικά οδήγησε σε ένα περίπλοκο σύστημα συμμαχιών που σχεδιάστηκε για να διασφαλίσει ότι αυτό που θεωρούσε «εφιάλτη συνασπισμών» εναντίον της Γερμανίας δεν θα απειλούσε το νέο status quo. Ο Bismarck δήλωσε ότι η Γερμανία ήταν «κορεσμένη» μετά την πρόσφατη ενοποίησή της και ότι δεν επεδίωκε περαιτέρω σύγκρουση με τους γείτονές της. Πίσω από αυτή την πολιτική, ωστόσο, ήταν η επιθυμία του Bismarck να κρατήσει τη Γερμανία σύμμαχο με τουλάχιστον δύο άλλες μεγάλες δυνάμεις και να αποτρέψει τη σφυρηλάτηση συμμαχιών εναντίον της Γερμανίας. Το ιδιαίτερο μέλημά του ήταν να κρατήσει τη Γαλλία απομονωμένη και να την εμποδίσει να σχηματίσει στενότερους δεσμούς με οποιαδήποτε από τις άλλες μεγάλες δυνάμεις (Encyclopedia.com, 2024, <https://www.encyclopedia.com/history/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/alliance-system>).

Στον Β Παγκόσμιο Πόλεμο υπήρξε η λεγόμενη συμμαχία του Άξονα μεταξύ Γερμανίας και Ιταλίας στην οποία εισήλθε αργότερα και η Ιαπωνία. Σημαντικές στρατηγικές εταιρικές σχέσεις δημιουργήθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 1990, περίπου μια δεκαετία μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, σε μια περίοδο που χαρακτηρίστηκε από εντατικοποίηση των οικονομικών, τεχνολογικών και διαπροσωπικών ανταλλαγών. Σήμερα, κατά τον

Καταστατικό Χάρτη του ΟΗΕ, ως νόμιμες Συμμαχίες θεωρούνται μόνον οι υφιστάμενες αμυντικού χαρακτήρα (ή αλλιώς Περιφερειακά Σύμφωνα), όπως για παράδειγμα είναι το NATO, το SEATO, το CENTO κ.ά.

Ο αυξανόμενος αντίκτυπος της παγκοσμιοποίησης υπογράμμισε τη σημασία της διατήρησης των διεθνών κανόνων και αρχών που ρυθμίζουν την πρόσβαση των κρατών σε διεθνή καθεστώτα και οργανισμούς (Feng & Jing, 2014, σελ. 4). Μία πολύ σημαντική προσέγγιση της διεθνούς πολιτικής παρουσιάζεται στη Θεωρία Συμμαχιών, που παρατέθηκε τις δεκαετίες του 1980 και του 1990 από τον Stephen Walt και μετέπειτα από τον Glenn Snyder, στο πλαίσιο της νεορεαλιστικής θεωρητικής προσέγγισης των διεθνών σχέσεων. Η Θεωρία Συμμαχιών αφορά τον βαθμό προσήλωσης του συμμάχου στους στόχους της συμμαχίας και κατά πόσο είναι εξασφαλισμένη η κινητοποίησή του σε περίπτωση εκδήλωσης απειλής από κάποιον τρίτο. Συγκεκριμένα, η εν λόγω θεωρία βασίζεται στις εξής υποθέσεις (Τρούλης, 2021, <https://www.pontosnews.gr/666076/gnomes/theoria-symmachion-kai-i-periptosi-tis-ellinogallikis-symfonias/>):

- 1) Αν υπάρχει κοινή αντίληψη και ανησυχίες μεταξύ των μερών της συμμαχίας
- 2) Αν η ισορροπία ισχύος δεσμεύει τον ένα σύμμαχο στον άλλον
- 3) Αν παρατηρείται συμμετρία εξάρτησης
- 4) Αν η συμμαχία είναι νομιμοποιημένη σε επίπεδο γραφειοκρατικό και κοινωνικό
- 5) Αν οι σύμμαχοι αναγιγνώσκουν το διακρατικό περιβάλλον με όμοιο τρόπο

Η συμμετοχή σε μια συμμαχία μπορεί να επιφέρει οφέλη (αλλά και ζημιές) και χαρακτηρίζεται από σημαντικές προεκτάσεις για την στρατηγική των εμπλεκόμενων κρατών (Ηφαιστος, 2019). Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, ένα βασικό όφελος από τη δημιουργία μιας στρατηγικής στρατιωτικής συμμαχίας είναι η αύξηση της ασφάλειας των μελών. Όταν τα κράτη συνάπτουν μια συμμαχία που απαιτεί ενεργή βοήθεια, αναμένεται από αυτά τα κράτη να πολεμήσουν μαζί στον πόλεμο. Επιπλέον, λόγω του ότι τα μέλη της συμμαχίας συγκεντρώνουν τις δυνατότητες τους αθροιστικά, αναμένεται να έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα να κερδίσουν σε πολέμους που πολεμούν μαζί παρά σε πολέμους που διεξάγουν μόνοι τους. Αυτή η αναμενόμενη αύξηση της πιθανότητας επιτυχίας των μελών της συμμαχίας στον πόλεμο καθιστά τους πιθανούς εχθρούς απρόθυμους να ξεκινήσουν εμπόλεμη κατάσταση εναντίον κρατών με συμμάχους. Το αποτρεπτικό αποτέλεσμα του πολέμου είναι λοιπόν ένα βασικό όφελος του σχηματισμού συμμαχιών (Leeds, 2003, σελ. 427; Johnson & Leeds, 2011, σελ. 45). Ωστόσο, αν και οι συμμαχίες έχουν σημαντικά οφέλη για την ασφάλεια, η σύναψη στρατιωτικών συμμαχιών μπορεί να συνεπάγεται σημαντικό

κόστος. Ένα κόστος της συμμετοχής στη συμμαχία είναι η απώλεια της πολιτικής αυτονομίας. Πολυάριθμες αναφορές για το σχηματισμό συμμαχιών υποδηλώνουν ότι τα κράτη χρησιμοποιούν συμμαχίες για να επιτύχουν παραχωρήσεις πολιτικής. Δηλαδή, δεν αντιμετωπίζουν όλα τα κράτη που συνάπτουν συμμαχίες εξωτερικές απειλές, αλλά εισέρχονται σε συμμαχίες για να αποκτήσουν επιρροή στις πολιτικές άλλων μελών της συμμαχίας που επιθυμούν τα οφέλη ασφαλείας της συμμαχίας (Johnson, 2015, σελ. 666).

Οι στρατηγικές συμμαχίες έχουν καταστεί σημαντικό χαρακτηριστικό του διεθνούς συστήματος τα τελευταία χρόνια, με σκοπό την ενίσχυση του διπλωματικού διαλόγου και την επίλυση προβλημάτων. Η σημασία τους γίνεται όλο και πιο εμφανής, καθώς οι επιπτώσεις από την αποδυνάμωση της διεθνούς τάξης γίνονται σήμερα όλο και πιο αισθητές. Οι στρατηγικές συμμαχίες σήμερα λαμβάνουν διάφορες μορφές ως προς την προσέγγιση και το πεδίο εφαρμογής τους και εκπληρώνουν διάφορους σκοπούς για τους εταίρους (Michalski, 2019, σελ. 4). Για ορισμένες χώρες, όπως η Κίνα, οι στρατηγικές συμμαχίες αποτελούν σαφώς μια σημαντική πτυχή της διπλωματικής εργαλειοθήκης τους και, ως εκ τούτου, αποτελούν βασικό μέρος της εξωτερικής τους πολιτικής (Feng & Jing, 2014, σελ. 7). Όπως αναφέρεται στην Michalski (2019, σελ. 8), για άλλες χώρες, όπως η Ρωσία, η Βραζιλία, το Μεξικό, η Αυστραλία και η Νότια Αφρική, οι στρατηγικές συμμαχίες θεωρούνται χρήσιμη μορφή διπλωματικής δέσμευσης για την εδραίωση ήδη στενών δεσμών με στρατηγικούς συμμάχους. Άλλες χώρες, όπως η Ινδία, βλέπουν τις στρατηγικές συμμαχίες ως μια σκόπιμη στρατηγική για την ενίσχυση της θέσης τους σε μια πολυπολική παγκόσμια τάξη, διατηρώντας ταυτόχρονα υψηλό βαθμό στρατηγικής αυτονομίας. Ως μακρόχρονη μεγάλη δύναμη, οι ΗΠΑ έχουν συνάψει στρατηγικές συνεργασίες με αρκετές χώρες που μοιράζονται παρόμοιες προοπτικές για το διεθνές σύστημα. Η Ε.Ε. αξιοποιεί τις δυνατότητες που προσφέρουν οι στρατηγικές εταιρικές σχέσεις για την ενίσχυση των διπλωματικών της σχέσεων με άλλα κράτη. Είναι σαφές ότι υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις στις στρατηγικές συμμαχίες ανάλογα με το τι αναμένουν να επιτύχουν με τη δημιουργία των συμμαχιών τα εμπλεκόμενα κράτη και πόσο απαιτητικές θα είναι οι δομές εταιρικής σχέσης προκειμένου να υλοποιήσουν τους στόχους τους.

Κεφάλαιο 3. Η περίπτωση της Ελλάδας και των δυτικών συμμαχιών της

3.1 Η γεωπολιτική θέση της Ελλάδας

Η Ελλάδα κατέχει μια εξαιρετικά ελκυστική γεωπολιτική θέση, ως σταυροδρόμι Δύσης και Ανατολής στην Ανατολική Μεσόγειο. Στις μέρες μας υπάρχει αυξανόμενο παγκόσμιο ενδιαφέρον για την περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, η οποία διαδραματίζει σημαντικότερο ρόλο στην παγκόσμια πολιτική σήμερα από ό,τι στην αρχή της μεταψυχροπολεμικής περιόδου. Η Ανατολική Μεσόγειος έχει αναδειχθεί σήμερα ως μία από τις νέες περιοχές υψηλής προτεραιότητας για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας της Ε.Ε. (Grigoriadis, 2021, σελ.1). Η ανακάλυψη κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στην Ανατολική Μεσόγειο έχει δημιουργήσει νέες δυναμικές στον τομέα της γεωοικονομίας και μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης σταθερότητας και συνεργασίας ή αντιπαράθεσης και σύγκρουσης. Από την άλλη, το γεωπολιτικό σκηνικό στην Ανατολική Μεσόγειο έχει αλλάξει και διάφορες προκλήσεις δημιουργούνται αναφορικά με τις στρατηγικές συνεργασίες των κρατών στην περιοχή (Tsardanidis, 2019, σελ.73).

Σε αυτό το πλαίσιο, η Ελλάδα έχει ανάγκη από ισχυρές και ουσιαστικές στρατηγικές συμμαχίες με τη Δύση, που θα διασφαλίσουν τα συμφέροντα της στην Ανατολική Μεσόγειο και παράλληλα θα συμβάλλουν στη βελτίωση των ελληνοτουρκικών σχέσεων και στη σταθερότητα και ασφάλεια στην περιοχή. Τα παραπάνω είναι ζωτικής σημασίας για δύο λόγους. Πρώτον, λόγω του ανανεωμένου ενδιαφέροντος του NATO για την περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και, δεύτερον, επειδή η περίπλοκη σχέση μεταξύ των δύο χωρών (Ελλάδας και Τουρκίας) έχει τη δυνατότητα να διαταράξει την ενότητα του NATO. Αναμφισβήτητα, οι αυξανόμενες πολυπλοκότητες στην Ανατολική Μεσόγειο, αλλά και η δυσκολία στην αποκλιμάκωση των μακροχρόνιων εντάσεων μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας υπογραμμίζουν την ανάγκη ισχυρών σχέσεων συμμαχίας της Ελλάδας με τη Δύση, προς επίτευξη σταθερότητας και ασφαλείας, σε ένα γεωπολιτικό περιβάλλον εδαφικών διαφορών, μεταναστευτικών ζητημάτων και ανταγωνισμού για ενεργειακούς πόρους (Lampas & Filis, 2023, σελ.1).

3.2 Οι διπλωματικές σχέσεις της Ελλάδας στη Δύση

3.2.1 NATO

Ο Οργανισμός Βορειοατλαντικού Συμφώνου (NATO ή «Ατλαντική Συμμαχία») είναι μια διακυβερνητική στρατιωτική συμμαχία που ιδρύθηκε με το Βορειοατλαντικό Σύμφωνο (Παράρτημα Α), γνωστό επίσης ως Συνθήκη της Ουάσιγκτον, που υπογράφηκε στις 4 Απριλίου 1949. Ο καταστατικός σκοπός του NATO είναι να εγγυηθεί την ελευθερία και την ασφάλεια των μελών του με πολιτικά και στρατιωτικά μέσα (nato.int, 2024).

- Πολιτικά Μέσα – Το NATO προωθεί τις δημοκρατικές αξίες και επιτρέπει στα μέλη να διαβουλεύονται και να συνεργάζονται σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας για την επίλυση προβλημάτων, την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και, μακροπρόθεσμα, την πρόληψη συγκρούσεων.
- Στρατιωτικά Μέσα – Το NATO δεσμεύεται για την ειρηνική επίλυση των διαφορών. Σε περίπτωση αποτυχίας των διπλωματικών προσπαθειών, έχει τη στρατιωτική ισχύ να αναλαμβάνει επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων. Οι επιχειρήσεις αυτές διεξάγονται στο πλαίσιο της ρήτρας συλλογικής άμυνας της ιδρυτικής συνθήκης του NATO (άρθρο 5 της Συνθήκης της Ουάσιγκτον) ή με εντολή του ΟΗΕ, που δρα μόνος του ή σε συνεργασία με άλλες χώρες και διεθνείς οργανισμούς (nato.int, 2024).

Η δομή του NATO περιλαμβάνει γενικά δύο σκέλη (nato.int, 2024):

- ✚ ένα πολιτικό, διοικητικό σκέλος, το οποίο περιλαμβάνει:
  - το Βορειοατλαντικό Συμβούλιο, που αποτελείται από μόνιμες αντιπροσωπείες των χωρών του NATO,
  - μια ομάδα πυρηνικού σχεδιασμού,
  - το διεθνές προσωπικό στα κεντρικά γραφεία του NATO στις Βρυξέλλες, καθώς και
- ✚ ένα στρατιωτικό σκέλος, το οποίο περιλαμβάνει:
  - τη Στρατιωτική Επιτροπή του NATO, η οποία συμβουλεύει το Βορειοατλαντικό Συμβούλιο για τη στρατιωτική στρατηγική,
  - τη Συμμαχική Διοίκηση Επιχειρήσεων, υπεύθυνη για τις στρατιωτικές δραστηριότητες του NATO,
  - τη Συμμαχική Διοίκηση Μετασχηματισμού, η οποία φροντίζει για τον αμυντικό σχεδιασμό και την ανάπτυξη ικανοτήτων.

Το NATO, που έχει έδρα στις Βρυξέλλες, διαθέτει 32 μέλη μετά από διαδοχικές διευρύνσεις (Πίνακας 1).

Πίνακας 1. Μέλη του NATO (χρονολογικά)

Βέλγιο (1949)	Ουγγαρία (1999)
Γαλλία (1949)	Πολωνία (1999)
Δανία (1949)	Τσεχία (1999)
Ηνωμένες Πολιτείες (1949)	Βουλγαρία (2004)
Ηνωμένο Βασίλειο (1949)	Εσθονία (2004)
Ισλανδία (1949)	Λετονία (2004)
Ιταλία (1949)	Λιθουανία (2004)
Καναδάς (1949)	Ρουμάνια (2004)
Λουξεμβούργο (1949)	Σλοβακία (2004)
Νορβηγία (1949)	Σλοβενία (2004)
Ολλανδία (1949)	Αλβανία (2009)
Πορτογαλία (1949)	Κροατία (2009)
Ελλάδα (1952)	Μαυροβούνιο (2017)
Τουρκία (1952)	Βόρεια Μακεδονία (2020)
Γερμανία (1955)	Φινλανδία (2023)
Ισπανία (1982)	Σουηδία (2024)

Πηγή: nato.int (2024)

Η ΕΕ και το NATO συνεργάζονται ιδιαίτερα στενά από το 2003 (με τη σύναψη των ρυθμίσεων «Βερολίνο +» που παρέχουν στην ΕΕ, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, πρόσβαση σε πόρους και μηχανισμούς του NATO), έχοντας ως βάση τη συνεργασία στον τομέα της άμυνας που είχε αναπτυχθεί στο παρελθόν μεταξύ του NATO και της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης που πλέον δεν υπάρχει πια. Πρόσφατα παραδείγματα συνεργασίας του NATO και της ΕΕ περιλαμβάνουν (eur-lex.europa.eu, 2024):

- στον τομέα της ασφάλειας στη θάλασσα, η Επιχείρηση της Ναυτικής Δύναμης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Μεσόγειο IRINI (από την ελληνική λέξη «ειρήνη»), που συνεργάστηκε με την επιχείρηση Sea Guardian του NATO
- στη Μέση Ανατολή, όπου η ΕΕ συμμετέχει ως μη στρατιωτικός εταίρος, με τα 27 κράτη μέλη να συμμετέχουν ως εταίροι, ενώ το NATO υποστηρίζει την Παγκόσμια Συμμαχία κατά της οργάνωσης «Ισλαμικό Κράτος»

Οι δεσμεύσεις και η συνεργασία των κρατών μελών της ΕΕ στο πλαίσιο της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας εναρμονίζονται με τις δεσμεύσεις τους στο πλαίσιο του NATO.

Σήμερα το NATO αντιμετωπίζει διάφορες προκλήσεις, όπως το πρόβλημα του δημογραφικού, τη μετανάστευση, την παγκοσμιοποίηση, την τρομοκρατία, τα όπλα μαζικής καταστροφής, καθώς και τις σχέσεις με τη Ρωσία. Στο πλαίσιο αυτών των ασύμμετρων προκλήσεων του 21ου αιώνα, είναι εμφανής η αναγκαιότητα διατήρησης και αναμόρφωσης των συμφερόντων όλων των κρατών-μελών του NATO καθώς και η συνεχής διεύρυνση των σχέσεων NATO-Ρωσίας (Ευθυμιόπουλος, 2008, σελ. 212-263).

3.2.2 Ευρωπαϊκή Ένωση

Με σκοπό τον τερματισμό των συγκρούσεων που έφτασαν στην κορύφωσή τους στον Β Παγκόσμιο Πόλεμο, Ευρωπαίοι πολιτικοί ξεκίνησαν τη διαδικασία οικοδόμησης αυτού που σήμερα ονομάζεται Ευρωπαϊκή Ένωση. Στις 5 Μαΐου 1949 ιδρύεται το Συμβούλιο της Ευρώπης, από 10 χώρες της Δυτικής Ευρώπης με σκοπό την προώθηση της δημοκρατίας και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου. Στις 9 Μαΐου 1950 παρουσιάζεται το Σχέδιο νέας πολιτικής συνεργασίας στην Ευρώπη, από τον Γάλλο υπουργός Εξωτερικών Ρομπέρ Σουμάν, ο οποίος προτείνει την ολοκλήρωση των βιομηχανιών άνθρακα και χάλυβα της Δυτικής Ευρώπης. Αργότερα, η 9η Μαΐου καθιερώνεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ως «Ημέρα της Ευρώπης». Στις 18 Απριλίου 1951 ιδρύεται η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα, από έξι χώρες, όπου καμία χώρα δεν μπορεί να κατασκευάσει πολεμικά όπλα και να στραφεί εναντίον άλλων, όπως συνέβη στο παρελθόν. Οι έξι αυτές χώρες ήταν η Γερμανία, η Γαλλία, η Ιταλία, οι Κάτω Χώρες, το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο. Στις 25 Μαρτίου 1957 υπογράφεται η Συνθήκη της Ρώμης, ως επακόλουθο της επιτυχίας που είχε η Συνθήκη Άνθρακα και Χάλυβα. Οι 6 ιδρυτικές χώρες επεκτείνουν τη συνεργασία τους και σε άλλους οικονομικούς τομείς και ιδρύουν την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ). Οι δύο Κοινότητες δημιουργούνται την 1η Ιανουαρίου 1958. Στις 19 Μαρτίου 1958 έπεται η δημιουργία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Οι δεκαετίες που

ακολούθησαν αποτέλεσαν ένα μίγμα εξελίξεων για την Κοινότητα, με σημαντικότερα γεγονότα τα ακόλουθα (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2024, https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu_el):

- Η δεκαετία του 1960 είναι μια καλή περίοδος για την οικονομία, καθώς επιτυγχάνεται περαιτέρω οικονομική ολοκλήρωση της Ευρώπης και έναρξη της διεθνούς συνεργασίας.
- Κατά τη δεκαετία του 1970 η Κοινότητα μεγαλώνει, καθώς εισέρχονται νέα μέλη: Δανία, Ιρλανδία και Ηνωμένο Βασίλειο. Επίσης, λαμβάνουν χώρα οι πρώτες ευρωπαϊκές εκλογές και αναπτύσσεται η περιφερειακή πολιτική για την υποστήριξη των φτωχότερων περιοχών.
- Τη δεκαετία του 1980 η Ευρώπη αλλάζει όψη, με την κατάρρευση του κομμουνισμού, γίνεται προσχώρηση περισσότερων χωρών, αναπτύσσεται το πρόγραμμα Erasmus και ξεκινά η δρομολόγηση της ενιαίας αγοράς.
- Κατά τη δεκαετία του 1990, επιτυγχάνεται μεγαλύτερη διεύρυνση, έναρξη λειτουργίας της ενιαίας αγοράς, διενεργείται η Συνθήκη Σένγκεν (ταξίδια χωρίς σύνορα) και γεννιέται το ευρώ.
- Η δεκαετία 2000-09 χαρακτηρίζεται από την προσχώρηση 12 νέων χωρών, γίνεται η αναγνώριση του ευρώ ως νόμιμου χρήματος και υπογράφεται η Συνθήκη της Λισαβόνας.
- Κατά τη δεκαετία 2010-19 η Ευρωπαϊκή Ένωση βιώνει συνεχείς προκλήσεις, με την έναρξη της χρηματοπιστωτικής κρίσης και την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου.
- Από το 2020 έως σήμερα, η Ευρωπαϊκή Ένωση συνεχίζει να αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις, όπως η πανδημία COVID-19, ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής και τις τρέχουσες εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο.

Πίνακας 2. Κράτη – μέλη της ΕΕ και ημερομηνία προσχώρησής τους

	Χώρες - μέλη
Ιδρυτές (1958)	Γερμανία
	Γαλλία
	Ιταλία
	Κάτω Χώρες
	Βέλγιο
	Λουξεμβούργο
1973	Δανία
	Ιρλανδία
1981	Ελλάδα
1986	Ισπανία
	Πορτογαλία
1995	Αυστρία
	Σουηδία
	Φινλανδία
2004	Εσθονία
	Λιθουανία
	Μάλτα
	Ουγγαρία
	Πολωνία
	Σλοβακία
	Σλοβενία
	Λετονία
	Τσεχία
	Κύπρος
2007	Βουλγαρία
	Ρουμανία
2013	Κροατία

Πηγή: European Union (2024), https://european-union.europa.eu/easy-read_en

Χάρτης 1. Κράτη – Μέλη: Ε.Ε. (27)

Πηγή: Council of the European Union (2020), <https://data.europa.eu/doi/10.2860/082123>

Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να αναφερθεί και η συμβολή του Ευρωστρατού (EUROCORPS). Το Σώμα ιδρύθηκε τον Μάιο του 1992, ενεργοποιήθηκε τον Οκτώβριο 1993 και κατέστη επιχειρησιακό το 1995. Τα πλήρη μέλη του είναι πέντε:

- Βέλγιο – από το 1993
- Γαλλία – από το 1992
- Γερμανία – από το 1992
- Ισπανία – από το 1994
- Λουξεμβούργο – από το 1996

Η Ελλάδα αποτελεί συνδεδεμένο κράτος μέλος από το 2002. Το Σώμα διατηρεί την αυτονομία του και είναι διαθέσιμο και για το NATO και για την Ε.Ε. (Eurocorps.org, 2024, <https://www.eurocorps.org/>). Το EUROCORPS έχει σήμερα αποκτήσει ηγετική θέση όσον αφορά την ευρωπαϊκή ασφάλεια, θέτοντας τον πήχη ψηλά μετά από μια επίπονη διαδικασία εξελίξεων εντός του Σώματος, καθώς και μεταρρυθμίσεων εντός του NATO (Fenech, 2012, <https://www.um.edu.mt/library/oar/handle/123456789/96626>).

3.2.2.1 Γαλλία

Η Γαλλία – ένα από τα 6 ιδρυτικά μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης - διατηρεί σήμερα σημαντικές διπλωματικές σχέσεις με πολλές χώρες ανά τον κόσμο. Η πολιτική ασφάλειας και άμυνας της Γαλλίας λειτουργεί σε συντονισμό με εκείνη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο του ΟΑΣΕ και σε πολυμερές επίπεδο με το ΝΑΤΟ. Ο ΟΑΣΕ χρονολογείται από την ύφεση των αρχών της δεκαετίας του 1970, με την έναρξη της Διάσκεψης για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, ενός πολυμερούς οργάνου διαλόγου και διαπραγματεύσεων μεταξύ Ανατολικής και Δυτικής Ευρώπης. Ο ΟΑΣΕ εδρεύει στη Βιέννη και παραμένει ο μόνος οργανισμός που επικεντρώνεται στην ευρωατλαντική και ευρασιατική συνεργασία στον τομέα της ασφάλειας, παρέχοντας ένα μόνιμο φόρουμ πολιτικής καθοδήγησης για τα 57 (από το 2012) συμμετέχοντα κράτη. Το 2018, η Γαλλία κατέβαλε 14,6 εκατομμύρια ευρώ σε υποχρεωτικές συνεισφορές στον ΟΑΣΕ από συνολικό προϋπολογισμό 138 εκατομμυρίων ευρώ. Επιπλέον, η Γαλλία καταβάλλει εθελοντικές συνεισφορές για τη χρηματοδότηση σχεδίων για επιτόπιες δραστηριότητες. Για παράδειγμα, κάθε χρόνο από το 2014, όταν συστάθηκε η ειδική αποστολή παρακολούθησης στην Ουκρανία, ζητείται η καταβολή πρόσθετων συνεισφορών. Ο προϋπολογισμός της ειδικής αυτής αποστολής ανήλθε συνολικά σε σχεδόν 100 εκατομμύρια ευρώ το 2018, στα οποία η Γαλλία συνεισέφερε 7,6 εκατομμύρια ευρώ. Η Γαλλία είναι ένα από τα 12 ιδρυτικά μέλη του ΝΑΤΟ. Το 1966, αποφάσισε να αποσυρθεί από την ολοκληρωμένη στρατιωτική διοίκηση της Συμμαχίας. Από τη δεκαετία του 1990, μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, η Γαλλία συνέβαλε σημαντικά στις επιχειρήσεις του ΝΑΤΟ. Σε διπλωματικό και πολιτικό επίπεδο, η Γαλλία διαδραματίζει βασικό ρόλο στην προώθηση μιας ισορροπημένης και αμοιβαία επωφελούς διατλαντικής σχέσης, όπου οι Ευρωπαίοι διαδραματίζουν πλήρως τον ρόλο τους στην ασφάλεια και την άμυνα (diplomatie.gouv.fr, 2024).

3.3 Οφέλη της Ελλάδας από τις δυτικές συμμαχίες

Για την Ελλάδα, οι δυτικές συμμαχίες φαίνεται πως έχουν προσφέρει σημαντικά οφέλη. Σύμφωνα με τους Bisoski και Army (2010), η συμμετοχή μιας μικρής χώρας (όπως η Ελλάδα) στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στη λήψη αποφάσεων, στη διεθνή προβολή, στη συλλογική άμυνα, στην ικανότητα αντιμετώπισης νέων προκλήσεων ασφαλείας, στις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις, στη σταθερότητα, στις βελτιωμένες σχέσεις με άλλα κράτη και στην ευημερία.

Σε ότι αφορά την Ε.Ε., η Ελλάδα είναι παλιό μέλος της ευρωπαϊκής οικογένειας (από το 1981) και η σχέση της με την Ε.Ε. έχει βιώσει κρίσεις, αλλά ωρίμασε με τον καιρό. Σήμερα, μια ισχυρή και ενωμένη Ε.Ε. μπορεί να ευνοήσει την εξωτερική πολιτική της χώρας μας και να βοηθήσει σε καίρια ζητήματα. Η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από την ευρωπαϊκή ασπίδα με τη μορφή μιας κοινής μεταναστευτικής πολιτικής που θα περιλαμβάνει τον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων και την εσωτερική αλληλεγγύη. Επίσης, μπορεί να λάβει χρηματοδοτική βοήθεια και στήριξη από την Ε.Ε., καθώς και να ωφεληθεί από μια ισχυρή ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική απέναντι στις τουρκικές προκλήσεις (Tsoukalis, 2023, σελ. 157-158).

Τέλος, η υποστήριξη από τη Γαλλία έχει δημιουργήσει πολλές ευκαιρίες για την Ελλάδα να αναβαθμίσει το περιφερειακό της προφίλ, συμπεριλαμβανομένης μιας νέας παραμέτρου στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Αυτό έχει επαναπροσδιορίσει τη θέση της Ελλάδας στην ευρωμεσογειακή ατζέντα, με οφέλη για τα στρατηγικά και οικονομικά συμφέροντα της χώρας (Xenakis & Tsardanidis, 2009, σελ. 123).

Κεφάλαιο 4. Μεθοδολογία

4.1 Σκοπός της έρευνας και ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνήσει τις απόψεις εμπειρογνομόνων στην Ελλάδα σχετικά με το κατά πόσο η χώρα μας έχει όφελος από τη συμμετοχή της στις δυτικές συμμαχίες.

Τα ερευνητικά ερωτήματα που καλείται να απαντήσει η παρούσα έρευνα είναι τα εξής:

1. Πώς αξιολογούνται οι στρατηγικές συμμαχίες της Ελλάδας με τη Δύση (ΝΑΤΟ, Ευρωπαϊκή Ένωση και Γαλλία);
2. Υπάρχουν οφέλη από τις δυτικές συμμαχίες της χώρας μας;

4.2 Μέθοδος έρευνας

Δυο είναι οι μέθοδοι έρευνας: η ποσοτική και η ποιοτική. Η ποσοτική έρευνα βασίζεται στα αριθμητικά (ποσοτικά) δεδομένα και στόχο έχει τη μέτρηση (π.χ. με ποσοστά), ενώ η ποιοτική έρευνα στοχεύει γενικά στην κατανόηση των εμπειριών και των στάσεων των συμμετεχόντων, απαντώντας σε ερωτήματα σχετικά με το «τι», το «πώς» ή το «γιατί» ενός φαινομένου και όχι σχετικά με το «πόσα» ή «πόσο», τα οποία απαντώνται με την ποσοτική μέθοδο. Σε μια ποιοτική έρευνα, η προσωπικότητα του ερευνητή (και η ακεραιότητά του) μπορεί να διαδραματίσει πολύ μεγαλύτερο ρόλο από ό,τι στην ποσοτική έρευνα. Ως εκ τούτου, η ποιότητα των δεδομένων είναι ουσιαστικής σημασίας σε μια ποιοτική έρευνα, αντίθετα με την ποσοτική μέθοδο, όπου η ποσότητα των δεδομένων είναι αυτή που έχει καθοριστικότερο ρόλο (McCusker & Gunaydin, 2015, σελ. 537).

Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας έρευνας ήταν να κατανοηθεί πώς οι εμπειρογνώμονες αντιλαμβάνονται το ζήτημα των δυτικών συμμαχιών της Ελλάδας και τα οφέλη από αυτές, θεωρήθηκε πως η ποιοτική μέθοδος ήταν κατάλληλη, επιτρέποντας τη λεπτομερή και εις βάθος διερεύνηση, κατανόηση και ερμηνεία των επιμέρους διαστάσεων του εξεταζόμενου θέματος, μέσα από το πρίσμα της εμπειρίας και γνώσης των συμμετεχόντων (Ισαρη & Πουρκός, 2015, σελ. 13).

4.3 Ερευνητικό εργαλείο

Οι μέθοδοι συλλογής δεδομένων στην ποιοτική έρευνα περιλαμβάνουν κυρίως: (α) την παρατήρηση (observation), (β) τις συνεντεύξεις (interviews), (γ) τις ομάδες επικέντρωσης

(focus groups) και (δ) τη μεθοδολογία Delphi (Delphi method). Η συνέντευξη αποτελεί σύνηθες ερευνητικό εργαλείο σε μια ποιοτική έρευνα. Μια συνέντευξη μπορεί να είναι: α) δομημένη, δηλαδή να είναι οργανωμένη γύρω από ένα σύνολο προκαθορισμένων ερωτήσεων, β) ημιδομημένη, δηλαδή να είναι οργανωμένη γύρω από ένα σύνολο προκαθορισμένων ερωτήσεων αλλά και ερωτήσεων που προκύπτουν μέσα από το διάλογο μεταξύ του ερευνητή και του ερωτώμενου και γ) μη δομημένη, όπου δεν υπάρχει κάποιος συγκεκριμένος οδηγός για τη συζήτηση, αλλά οι συμμετέχοντες κατευθύνουν οι ίδιοι τη συζήτηση προς οποιαδήποτε κατεύθυνση (Γαλάνης, 2017, σελ. 836; DiCicco-Bloom & Crabtree, 2006, σελ. 315).

Η παρούσα συνέντευξη (Παράρτημα Β) είναι δομημένη και περιέχει 8 ερωτήσεις εκ των οποίων 6 ερωτήσεις είναι κλειστού τύπου και 2 ερωτήσεις είναι ανοικτού τύπου. Οι ερωτήσεις προέκυψαν με βάση την υπάρχουσα βιβλιογραφία. Οι πρώτες 5 ερωτήσεις αφορούν τη στρατηγική συμμαχία της Ελλάδας με το ΝΑΤΟ και οι απαντήσεις δίνονται σε μορφή Likert 5^{ου} βαθμού. Η 6^η ερώτηση είναι ανοικτού τύπου και αφορά την απόφαση της Ελλάδας να ενταχθεί στην Ε.Ε. Η 7^η ερώτηση είναι επίσης ανοικτού τύπου και αφορά τη στρατηγική συμμαχία με τη Γαλλία. Τέλος, η τελευταία ερώτηση αφορά το αν υπάρχουν οφέλη από τις δυτικές συμμαχίες της Ελλάδας και οι απαντήσεις δίνονται σε μορφή Likert 5^{ου} βαθμού.

4.4 Τεχνική δειγματοληψίας και συμμετέχοντες

Η δειγματοληψία αφορά στην επιλογή ενός δείγματος συμμετεχόντων από τον πληθυσμό της έρευνας, δηλαδή από το σύνολο των υποψηφίων συμμετεχόντων. Η δειγματοληψία μπορεί να είναι δειγματοληψία με πιθανότητα (όπου είναι γνωστή η πιθανότητα να επιλεγεί ένα άτομο στο δείγμα) και δειγματοληψία χωρίς πιθανότητα. Στην ποιοτική έρευνα, οι συχνότερες μέθοδοι δειγματοληψίας χωρίς πιθανότητα είναι οι εξής: (α) δειγματοληψία ευκολίας (convenience sampling), (β) σκόπιμη δειγματοληψία (purposive sampling), (γ) δειγματοληψία με προκαθορισμένα ποσοστά (quota sampling) και (δ) δειγματοληψία με τη μορφή χιονοστιβάδας (snowball sampling) (Γαλάνης, 2017, σελ. 836-837).

Στην παρούσα έρευνα οι συνεντεύξεις έγιναν σε εμπειρογνώμονες στο εξεταζόμενο θέμα, οι οποίοι επιλέχθηκαν μέσω της δειγματοληψίας ευκολίας. Στην εν λόγω τεχνική δειγματοληψία, ο ερευνητής συλλέγει δεδομένα από άτομα που μπορεί να προσεγγίσει ευκολότερα και που είναι πιο διαθέσιμα να συμμετέχουν στην έρευνα (Γαλάνης, 2017, σελ.

837). Συγκεκριμένα, στην παρούσα έρευνα επιλέχθηκαν 4 άτομα μέσω του κοινωνικού κύκλου του ερευνητή. Οι συμμετέχοντες ήταν:

- ένας Βουλευτής, Αν. καθηγητής Διεθνούς Δικαίου και Εξωτερικής Πολιτικής
- ένας Βουλευτής με πτυχίο Μηχανολόγου, ο οποίος έχει αποτελέσει ομιλητής στη Βουλή για θέματα σχετικά με την Ε.Ε. και το ΝΑΤΟ
- ένας υποψήφιος Ευρωβουλευτής, Αντιστράτηγος εν αποστρατεία
- ένας εν αποστρατεία Ναύαρχος του ΝΑΤΟ

4.5 Διαδικασία συλλογής δεδομένων

Η συνέντευξη έγινε μέσω e-mail, κατόπιν τηλεφωνικής ενημέρωσης του ερευνητή με τους συμμετέχοντες αναφορικά με την έρευνα, τον σκοπό της και τη διαδικασία της. Ο ερευνητής τήρησε ημερολόγιο σχετικά με την μέρα και την ώρα που θα γινόταν η επικοινωνία με τον κάθε συνεντευξιζόμενο. Για τη συμπλήρωση της κάθε συνέντευξης χρειάστηκαν περίπου 30 λεπτά. Οι απαντήσεις των συμμετεχόντων συλλέχθηκαν σε αρχεία word και pdf (Παράρτημα Γ) και ακολούθησε η μετέπειτα ανάλυση τους ώστε να απαντηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα.

Οι συμμετέχοντες έλαβαν μέρος εθελοντικά στην έρευνα και είχαν τη δυνατότητα να αποχωρήσουν από την ερευνητική διαδικασία αν το ήθελαν. Για λόγους ανωνυμίας και εμπιστευτικότητας της έρευνας, οι συμμετέχοντες κωδικοποιήθηκαν με την ονομασία «Σ1», «Σ2», «Σ3» και «Σ4» ως εξής:

- Σ1: Βουλευτής, Αν. καθηγητής Διεθνούς Δικαίου και Εξωτερικής Πολιτικής
- Σ2: Βουλευτής με πτυχίο Μηχανολόγου, ο οποίος έχει αποτελέσει ομιλητής στη Βουλή για θέματα σχετικά με την Ε.Ε. και το ΝΑΤΟ
- Σ3: υποψήφιος Ευρωβουλευτής, Αντιστράτηγος εν αποστρατεία
- Σ4: εν αποστρατεία Ναύαρχος του ΝΑΤΟ

Η έρευνα έγινε την άνοιξη του 2024 και συγκεκριμένα τις εξής ημερομηνίες: Σ1: 30 Απριλίου, Σ2: 13 Μαΐου, Σ3: 6 Μαΐου και Σ4: 14 Μαΐου.

4.6 Τρόπος ανάλυσης δεδομένων

Για την ανάλυση των δεδομένων αξιοποιήθηκε η θεματική ανάλυση, η οποία απαιτεί την εξοικείωση του ερευνητή με τα δεδομένα, τη δημιουργία κωδικών και θεμάτων και την παρουσίαση των ευρημάτων (Braun & Clarke, 2006, σελ. 87). Τα βήματα της θεματικής ανάλυσης είναι τα εξής (Maguire & Delahunt, 2017, σελ. 3354):

- Βήμα 1: Εξοικείωση με τα δεδομένα. Στο στάδιο αυτό γίνεται ανάγνωση και εκ νέου ανάγνωση των δεδομένων.
- Βήμα 2: Δημιουργία αρχικών κωδικών. Σε αυτή τη φάση τα δεδομένα οργανώνονται με ουσιαστικό και συστηματικό τρόπο, με άξονα τα ερευνητικά ερωτήματα.
- Βήμα 3: Αναζήτηση θεμάτων. Το θέμα είναι ένα μοτίβο που αφορά κάτι σημαντικό ή ενδιαφέρον σχετικά με τα δεδομένα ή / και το ερευνητικό ερώτημα.
- Βήμα 4: Έλεγχος θεμάτων. Κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης ο ερευνητής εξετάζει, τροποποιεί και αναπτύσσει τα θέματα που εντόπισε στο βήμα 3, διερευνά αν έχουν νόημα για την έρευνα του και συγκεντρώνει όλα τα δεδομένα που σχετίζονται με κάθε θέμα.
- Βήμα 5: Οριστικοποίηση θεμάτων. Αυτή είναι η τελική τελειοποίηση των θεμάτων και ο στόχος είναι να καθοριστεί «η ουσία του τι αφορά κάθε θέμα» (Braun & Clarke, 2006, σελ. 92).
- Βήμα 6: Συγγραφή. Στο τελευταίο αυτό βήμα συγγράφεται η αναφορά της θεματικής ανάλυσης, δηλαδή η ανάλυση των αποτελεσμάτων της.

Κεφάλαιο 5. Αποτελέσματα

5.1 Κωδικοί και Θεματικοί άξονες

Στο πλαίσιο μιας ποιοτικής έρευνας η δημιουργία κωδικών βοηθά τον ερευνητή να ερμηνεύσει τα δεδομένα του, κατανοώντας το νόημά τους και αποδίδοντας το με έναν εννοιολογικό προσδιορισμό (Braun & Clarke 2012, σελ. 57). Σύμφωνα με τους Braun και Clarke (2012, σελ. 61), οι κωδικοί είναι ένα σημαντικό για την απάντηση των ερευνητικών ερωτημάτων και η διαδικασία της κωδικοποίησης οφείλει να είναι συστηματική και οι κωδικοί περιεκτικοί. Οι θεματικοί άξονες είναι εννοιολογικές κατασκευές που μπορούν να σταθούν αυτόνομα ως μια πτυχή απάντησης στο ερευνητικό ερώτημα το οποίο εξετάζεται. Οι θεματικοί άξονες προκύπτουν από την επεξεργασία, τη σύγκριση και τη συγχώνευση των κωδικών (Τσιώλης, 2018, σελ. 113). Στην παρούσα ερευνητική ανάλυση, οι κωδικοί και οι θεματικοί άξονες που οριοθετήθηκαν παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 3 Κωδικοί και θεματικοί άξονες παρούσας έρευνας – σύνδεση με ερωτήσεις συνέντευξης

Κωδικοί	Θεματικοί άξονες	Ερωτήσεις συνέντευξης
NATO	1 ^{ος} θεματικός άξονας: Στρατηγική συμμαχία με NATO	Ερωτήσεις 1 έως 5
ελευθερία		
δημοκρατικές αξίες		
άμυνα		
ασφάλεια		
επίλυση προβλημάτων		
οικοδόμηση εμπιστοσύνης		
πρόληψη συγκρούσεων		
ειρηνική επίλυση διαφορών		
διαχείριση κρίσεων		
Ευρωπαϊκή Ένωση	2 ^{ος} θεματικός άξονας: Στρατηγική συμμαχία με Ε.Ε.	Ερώτηση 6
απόφαση για ένταξη 1981		
συνεχεία προκλήσεις		
ωφέλιμη απόφαση	3 ^{ος} θεματικός άξονας: Στρατηγική συμμαχία με Γαλλία	Ερώτηση 7
Θεωρία Συμμαχιών		
Γαλλία		
ωφέλιμη ελληνογαλλική συμφωνία	4 ^{ος} θεματικός άξονας: Οφέλη από τις δυτικές συμμαχίες	Ερώτηση 8
οφέλη από τις δυτικές συμμαχίες		
NATO και οφέλη στη λήψη αποφάσεων		

NATO και οφέλη στη διεθνή προβολή		
NATO και οφέλη στη συλλογική άμυνα		
NATO και οφέλη στην ικανότητα αντιμετώπισης νέων προκλήσεων ασφαλείας		
NATO και οφέλη στις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις		
NATO και οφέλη στη σταθερότητα		
NATO και οφέλη στις βελτιωμένες σχέσεις με άλλα κράτη		
NATO και οφέλη στην ευημερία		
ισχυρή και ενωμένη Ε.Ε. και καίρια ζητήματα Ελλάδας		
ευρωπαϊκή ασπίδα και μεταναστευτικό ζήτημα		
χρηματοδοτική βοήθεια και στήριξη από την Ε.Ε.		
ισχυρή ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική απέναντι στις τουρκικές προκλήσεις		
Γαλλία και προφίλ Ελλάδας σχετικά με τις ελληνοτουρκικές σχέσεις		
συμμαχία Γαλλίας – Ελλάδας, θέση Ελλάδας στην ευρωμεσογειακή ατζέντα, στρατηγικά και οικονομικά συμφέροντα		

5.2 Αποτελέσματα στον 1^ο θεματικό άξονα: Στρατηγική συμμαχία με NATO

Στην **πρώτη ερώτηση** της συνέντευξης οι ερωτώμενοι ζητήθηκε να αναφέρουν σε τι βαθμό πιστεύουν πως το NATO είναι σε θέση να εγγυηθεί την ελευθερία και την ασφάλεια της Ελλάδας με πολιτικά μέσα. Οι απαντήσεις δόθηκαν σε κλίμακα Likert 5^{ου} βαθμού (καθόλου έως πάρα πολύ) και όπως φάνηκε ήταν μεταξύ τους όλες διαφορετικές. Συγκεκριμένα, ο Σ2 απάντησε πως το πιστεύει «λίγο», ο Σ3 απάντησε πως το πιστεύει «πολύ» και ο Σ4 απάντησε πως το πιστεύει «αρκετά». Στην ερώτηση αυτή δε δόθηκε απάντηση από τον Σ1.

Στη **δεύτερη ερώτηση** οι ερωτώμενοι ζητήθηκε να επιλέξουν τον βαθμό συμφωνίας τους με βάση 4 προτάσεις για το NATO και τη συμβολή του στην Ελλάδα, σε ότι αφορά τα πολιτικά μέσα. Οι απαντήσεις δόθηκαν σε κλίμακα Likert 5^{ου} βαθμού (διαφωνώ απόλυτα έως συμφωνώ απόλυτα).

Όπως φάνηκε, ο Σ1 συμφώνησε πως το NATO προωθεί τις δημοκρατικές αξίες και επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και

ασφάλειας για την επίλυση προβλημάτων και για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης. Ο Σ1 συμφώνησε απόλυτα πως το NATO επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας, μακροπρόθεσμα, για την πρόληψη συγκρούσεων.

Ο Σ2 συμφώνησε πως το NATO προωθεί τις δημοκρατικές αξίες και επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας για την επίλυση προβλημάτων και για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης, αλλά ως προς το αν προωθεί τις δημοκρατικές αξίες τοποθετήθηκε ουδέτερα (ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε). Επίσης, διαφώνησε πως το NATO επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας, μακροπρόθεσμα, για την πρόληψη συγκρούσεων.

Ο Σ3 συμφώνησε πως το NATO προωθεί τις δημοκρατικές αξίες και επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης. Διαφώνησε ωστόσο πως το NATO επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας για την επίλυση προβλημάτων και για την πρόληψη συγκρούσεων.

Ο Σ4 συμφώνησε πως το NATO προωθεί τις δημοκρατικές αξίες και επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και για την πρόληψη συγκρούσεων. Επίσης, συμφώνησε απόλυτα πως το NATO επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας για την επίλυση προβλημάτων. Και σε αυτήν την περίπτωση λοιπόν σημειώθηκε διαφοροποίηση μεταξύ των απόψεων, με τους περισσότερους εμπειρογνώμονες να συμφωνούν με τις προτάσεις.

Στην **τρίτη ερώτηση** της συνέντευξης οι ερωτώμενοι ζητήθηκε να αναφέρουν σε τι βαθμό πιστεύουν πως το NATO είναι σε θέση να εγγυηθεί την ελευθερία και την ασφάλεια της Ελλάδας με στρατιωτικά μέσα. Οι απαντήσεις δόθηκαν σε κλίμακα Likert 5^{ου} βαθμού (καθόλου έως πάρα πολύ) και όπως φάνηκε, οι συμμετέχοντες έδωσαν ίδιες απαντήσεις ανά δυο. Συγκεκριμένα, ο Σ1 και ο Σ4 απάντησαν πως το πιστεύουν «αρκετά», ενώ ο Σ2 και ο Σ3 απάντησαν πως το πιστεύουν «λίγο». Διαφαίνεται λοιπόν μια σύγκλιση των απόψεων στην ερώτηση αυτή.

Στην **τέταρτη ερώτηση** οι ερωτώμενοι ζητήθηκε να επιλέξουν τον βαθμό συμφωνίας τους με βάση 2 προτάσεις για το NATO και τη συμβολή του στην Ελλάδα, σε ότι αφορά τα στρατιωτικά μέσα. Οι απαντήσεις δόθηκαν σε κλίμακα Likert 5^{ου} βαθμού (διαφωνώ απόλυτα έως συμφωνώ απόλυτα). Στην προκειμένη περίπτωση σημειώθηκε διαφοροποίηση μεταξύ των απόψεων ανάμεσα στους εμπειρογνώμονες.

Από τις απαντήσεις φάνηκε πως ο Σ1 διαφωνεί και στις δυο προτάσεις: ότι το ΝΑΤΟ δεσμεύεται για την ειρηνική επίλυση των διαφορών και ότι σε περίπτωση αποτυχίας των διπλωματικών προσπαθειών, έχει τη στρατιωτική ισχύ να αναλαμβάνει επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων. Ο Σ2 διαφώνησε σχετικά με το ότι το ΝΑΤΟ δεσμεύεται για την ειρηνική επίλυση των διαφορών, αλλά συμφώνησε ότι σε περίπτωση αποτυχίας των διπλωματικών προσπαθειών έχει τη στρατιωτική ισχύ να αναλαμβάνει επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων. Όμοια με τον Σ2 τοποθετήθηκε και ο Σ3. Αντίθετα με τον Σ1, ο Σ4 συμφώνησε και στις δυο προτάσεις: ότι το ΝΑΤΟ δεσμεύεται για την ειρηνική επίλυση των διαφορών και ότι σε περίπτωση αποτυχίας των διπλωματικών προσπαθειών, έχει τη στρατιωτική ισχύ να αναλαμβάνει επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων.

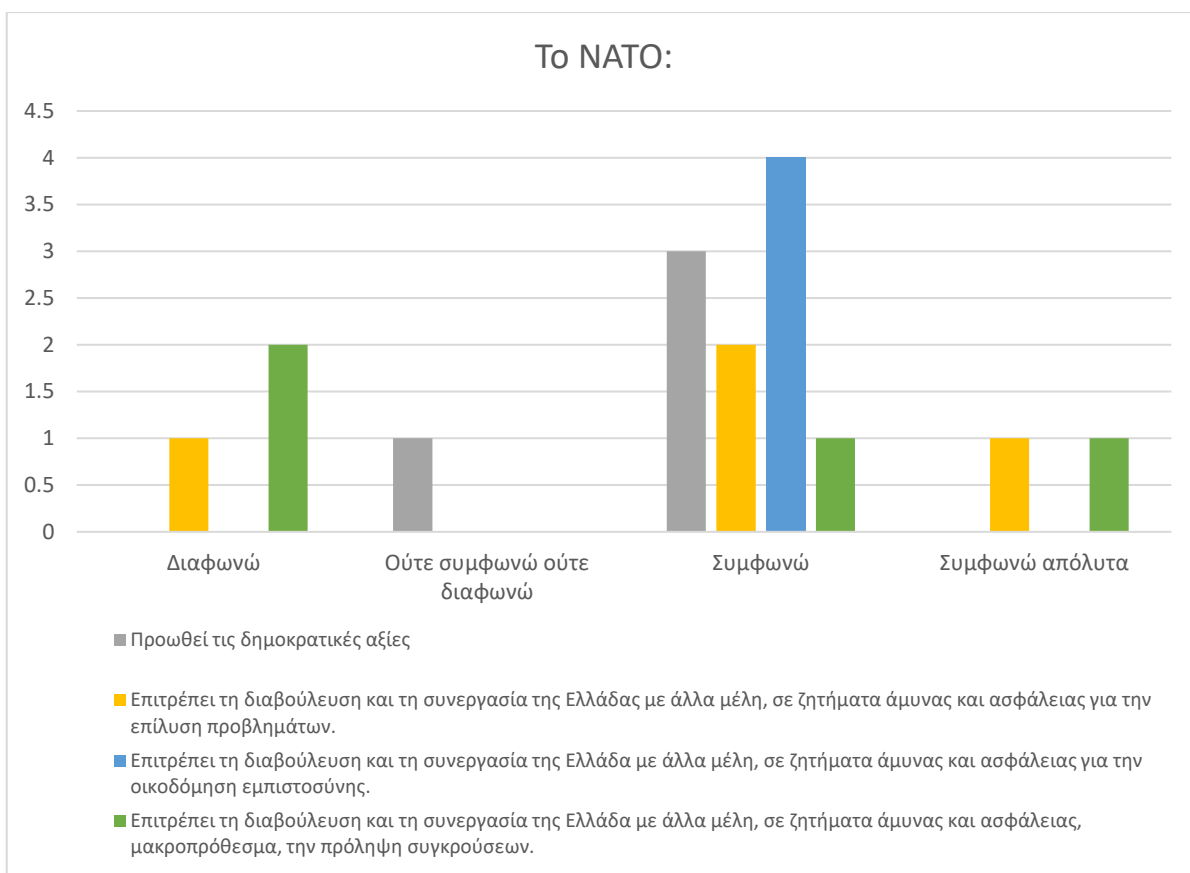
Συνεπώς, διαπιστώθηκε πως οι περισσότεροι διαφωνούν ότι το ΝΑΤΟ δεσμεύεται για την ειρηνική επίλυση των διαφορών και ότι σε περίπτωση αποτυχίας των διπλωματικών προσπαθειών και από την άλλη συμφωνούν πως σε περίπτωση αποτυχίας των διπλωματικών προσπαθειών, έχει τη στρατιωτική ισχύ να αναλαμβάνει επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων.

Στην **πέμπτη ερώτηση** οι ερωτώμενοι ζητήθηκε να απαντήσουν σε τι βαθμό πιστεύουν πως είναι ισχυρές οι δεσμεύσεις και η συνεργασία της Ελλάδας με το ΝΑΤΟ στο πλαίσιο της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας. Οι απαντήσεις δόθηκαν σε κλίμακα Likert 5^{ου} βαθμού (καθόλου έως πάρα πολύ) και όπως φάνηκε ήταν όλες μεταξύ τους διαφορετικές: ο Σ2 απάντησε πως το πιστεύει «λίγο», ο Σ3 απάντησε πως το πιστεύει «αρκετά» και ο Σ4 απάντησε πως το πιστεύει «πάρα πολύ». Στην ερώτηση αυτή δε δόθηκε απάντηση από τον Σ1.

Πίνακας 4 Συχνότητες απαντήσεων των συμμετεχόντων στην ερώτηση 2: Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για το ΝΑΤΟ και τη συμβολή του στην Ελλάδα, σε ότι αφορά τα πολιτικά μέσα

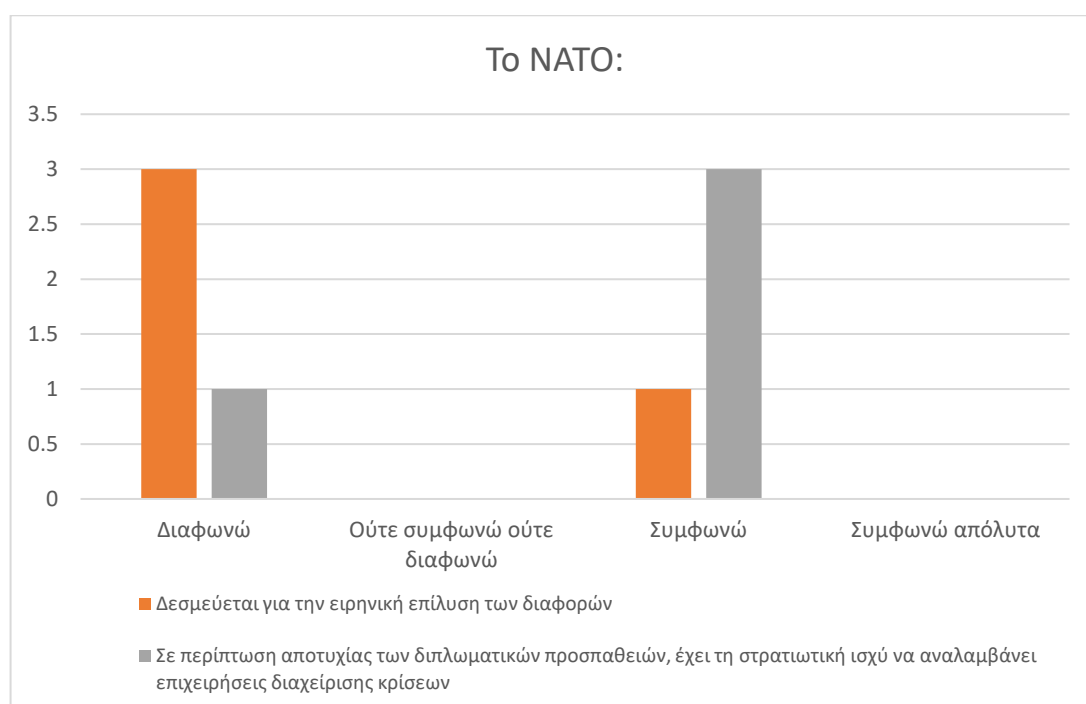
	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Το NATO:					
Προωθεί τις δημοκρατικές αξίες			1	3	
Επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας για την επίλυση προβλημάτων.		1		2	1
Επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης.				4	
Επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας, μακροπρόθεσμα, την πρόληψη συγκρούσεων.		2		1	1

Διάγραμμα 1 Συχνότητες απαντήσεων των συμμετεχόντων στην ερώτηση 2: Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για το NATO και τη συμβολή του στην Ελλάδα, σε ότι αφορά τα πολιτικά μέσα

Πίνακας 5 Συχνότητες απαντήσεων των συμμετεχόντων στην ερώτηση 4: Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για το NATO και τη συμβολή του στην Ελλάδα, σε ότι αφορά τα στρατιωτικά μέσα

Το NATO:	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Δεσμεύεται για την ειρηνική επίλυση των διαφορών		3		1	
Σε περίπτωση αποτυχίας των διπλωματικών προσπαθειών, έχει τη στρατιωτική ισχύ να αναλαμβάνει επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων		1		3	

Διάγραμμα 2 Συχνότητες απαντήσεων των συμμετεχόντων στην ερώτηση 4: Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για το NATO και τη συμβολή του στην Ελλάδα, σε ότι αφορά τα στρατιωτικά μέσα

5.3 Αποτελέσματα στον 2^ο θεματικό άξονα: Στρατηγική συμμαχία με Ε.Ε.

Στην **έκτη ερώτηση**, η οποία ήταν ανοικτού τύπου, οι ερωτώμενοι ζητήθηκε να απαντήσουν σε τι βαθμό πιστεύουν πως η απόφαση της Ελλάδας να εισέλθει στην Ε.Ε. είναι ωφέλιμη για αυτήν, μέσα στο πλαίσιο των συνεχών προκλήσεων (κρίση, πανδημία, πόλεμος Ρωσίας κατά Ουκρανίας, κλιματική αλλαγή, εξελίξεις στην Αν. Μεσόγειο). Όπως φάνηκε από τις απαντήσεις,

Σ1: *«Σίγουρα, δημιούργησε ασφαλές περιβάλλον»*

Σ2: *«Ήταν ωφέλιμη με τις αρχές και τις αξίες που είχε η Ε.Ε. όταν ξεκίνησε»*

Σ3: *«Φαινομενικά η απόφαση της Ελλάδας να εισέλθει στην Ε.Ε. είναι ωφέλιμη, όμως πρέπει να επανεξεταστούν τα φαινόμενα για ισότητα στις οικονομικές και στρατιωτικές συμφωνίες και να μην ευνοούνται κυρίως οι χώρες – ιδρυτικά μέλη»*

Σ4: *«Αρχικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι συμμαχία με οποιαδήποτε χώρα θα βοηθούσε. Πόσο μάλλον η συμμαχία με τα κράτη της ευρωπαϊκής ένωσης που θα συζητάς όχι μόνο τις ανησυχίες που αφορούν τις άλλες χώρες αλλά και τις δικές σου και θα προσπαθείς να δεις που ταυτίζονται ή που διαφοροποιούνται για να μπορέσεις να ενισχύσεις την θέση της χώρας. Το θέμα είναι πόσο καλά εμείς χρησιμοποιούμε αυτές τις ευκαιρίες»*

Από τις απαντήσεις τους διαφαίνεται πως η απόφαση της Ελλάδας να εισέλθει στην Ε.Ε. είναι γενικά ωφέλιμη για αυτήν, μέσα στο πλαίσιο των συνεχών προκλήσεων, αλλά χρειάζεται επανεξέταση του πλαισίου και αξιοποίηση των ευκαιριών.

5.4 Αποτελέσματα στον 3^ο θεματικό άξονα: Στρατηγική συμμαχία με Γαλλία

Στην **έβδομη ερώτηση**, η οποία ήταν ανοικτού τύπου, οι ερωτώμενοι απάντησαν σε μια ερώτηση που έχει τη βάση της στη Θεωρία Συμμαχιών. Η Θεωρία αυτή αναφέρεται στον βαθμό προσήλωσης του συμμάχου στους στόχους της συμμαχίας και βασίζεται στις εξής πέντε υποθέσεις:

- υπάρχει κοινή αντίληψη και ανησυχίες μεταξύ των μερών της συμμαχίας
- η ισορροπία ισχύος δεσμεύει τον ένα σύμμαχο στον άλλον
- παρατηρείται συμμετρία εξάρτησης
- η συμμαχία είναι νομιμοποιημένη σε επίπεδο γραφειοκρατικό και κοινωνικό
- οι σύμμαχοι αναγιγνώσκουν το διακρατικό περιβάλλον με όμοιο τρόπο

Με άξονα τα παραπάνω, οι συμμετέχοντες ζητήθηκε να απαντήσουν αν θεωρούν πως υπάρχουν οι παραπάνω πέντε προϋποθέσεις ώστε η ελληνογαλλική συμφωνία να θεωρηθεί ωφέλιμη για τη χώρα μας. Καταφατική ήταν η απάντηση του Σ1. Όμοια, ο Σ2 απάντησε πως υπάρχουν οι παραπάνω πέντε προϋποθέσεις. Πιο επιφυλακτικός ήταν στην απάντηση του ο

Σ3: «Ενδεχομένως να υπάρχουν, αν και πάντα υπάρχουν οι επιφυλάξεις που σχετίζονται κυρίως με οικονομικά συμφέροντα». Οφέλη αναδεικνύει και η απάντηση του Σ4, επισημαίνοντας ταυτόχρονα πως μια συμμαχία έχει και οφέλη και υποχρεώσεις:

Σ4: «Οι συμμαχίες βασίζονται στα κοινά συμφέροντα μεταξύ των κρατών που συμμετέχουν στις συμφωνίες. Από τη στιγμή που πάψουν να υπάρχουν αυτά τα κοινά συμφέροντα τότε η συμμαχία αρχίζει σιγά-σιγά να διαλύεται. Το θέμα είναι πόσο καλά «χρησιμοποιούμε» την συμμαχία για να επιλύσουμε όσο το δυνατόν περισσότερα προβλήματα έχουμε. Φυσικά δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι η συμμαχία δεν έχει μόνο οφέλη αλλά έχει και υποχρεώσεις που σημαίνει ότι ίσως χρειαστεί να κάνουμε ενέργειες οι οποίες μπορεί να έχουν κάποιο κόστος. Πάντως σε γενικές γραμμές αφενός μεν η χώρα μας έχει βγει ωφελημένη καθώς βγαίνει από μία περιπέτεια όπου είχε σοβαρά οικονομικά προβλήματα και είχε αδυνατίσει η άμυνά μας και η Γαλλία φαίνεται να βοήθησε να καλυφθεί αυτό το κενό σχετικά γρήγορα. Το συγκεκριμένο διάστημα που έχει υπογραφεί η ελληνογαλλική συμφωνία βλέπουμε την Τουρκία να έχει αντιδράσει σε αυτή τη συμφωνία. Αφετέρου δε έχει ωφεληθεί και η Γαλλία καθώς αυξήθηκαν οι πωλήσεις της σε στρατιωτικό υλικό (όχι μόνο στην Ελλάδα) και επίσης με την βοήθεια μας ήρθε κοντύτερα στην μέση Ανατολή σε ένα χώρο που ενδιαφέρεται πολύ».

Διαπιστώθηκε λοιπόν πως οι συμμετέχοντες θεωρούν πως υπάρχουν οι παραπάνω πέντε προϋποθέσεις ώστε η ελληνογαλλική συμφωνία να θεωρηθεί ωφέλιμη για τη χώρα μας, κάνοντας ωστόσο αναφορά στα οικονομικά συμφέροντα και στις υποχρεώσεις μιας συμμαχίας σαν και αυτήν.

5.5 Αποτελέσματα στον 4^ο θεματικό άξονα: Οφέλη από τις δυτικές συμμαχίες

Στην **όγδοη ερώτηση** οι συμμετέχοντες ζητήθηκε να απαντήσουν σε τι βαθμό συμφωνούν ή διαφωνούν με βάση 14 προτάσεις για την Ελλάδα και τα οφέλη (αν υπάρχουν) από τις δυτικές συμμαχίες της. Οι απαντήσεις δόθηκαν σε κλίμακα Likert 5^{ου} βαθμού (διαφωνώ απόλυτα έως συμφωνώ απόλυτα).

Ο Σ1 απάντησε πως συμφωνεί ότι η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στη λήψη αποφάσεων, στη διεθνή προβολή, στη συλλογική άμυνα, στην ικανότητα αντιμετώπισης νέων προκλήσεων ασφαλείας και στην ευημερία. Διαφώνησε ότι η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις, ενώ ούτε συμφώνησε ούτε διαφώνησε με το αν η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει σταθερότητα και βελτιωμένες σχέσεις με άλλα κράτη. Σε ότι αφορά την Ε.Ε., Ο Σ1 συμφώνησε ότι μια ισχυρή και ενωμένη Ε.Ε. μπορεί να ευνοήσει την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας και να τη βοηθήσει σε καίρια ζητήματα. Επίσης, συμφώνησε απόλυτα πως η

Ελλάδα μπορεί να λάβει χρηματοδοτική βοήθεια και στήριξη από την Ε.Ε. Ουδέτερα τοποθετήθηκε για το αν η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από την ευρωπαϊκή ασπίδα σε ότι αφορά το μεταναστευτικό ζήτημα και για το αν η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από μια ισχυρή ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική απέναντι στις τουρκικές προκλήσεις. Σχετικά με τη στρατηγική συμμαχία με τη Γαλλία, ο Σ1 συμφώνησε πως η υποστήριξη από τη Γαλλία έχει δημιουργήσει πολλές ευκαιρίες για την Ελλάδα να αναβαθμίσει το περιφερειακό της προφίλ, ιδίως στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, αλλά τοποθετήθηκε ουδέτερα για το αν η συμμαχία Γαλλίας – Ελλάδας έχει συμβάλλει στο να επαναπροσδιορίσει η Ελλάδα τη θέση της στην ευρωμεσογειακή ατζέντα, προστατεύοντας τα στρατηγικά και οικονομικά συμφέροντα της. Ο Σ2 απάντησε πως συμφωνεί ότι η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στη διεθνή προβολή, στη συλλογική άμυνα και στην ικανότητα αντιμετώπισης νέων προκλήσεων ασφαλείας και στην ευημερία. Ουδέτερα τοποθετήθηκε για το αν η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στη λήψη αποφάσεων, στη σταθερότητα και στην ευημερία. Επίσης, διαφώνησε σχετικά με το αν η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις και στις βελτιωμένες σχέσεις με άλλα κράτη. Σε ότι αφορά την Ε.Ε., ο Σ2 τοποθετήθηκε ουδέτερα για το αν μια ισχυρή και ενωμένη Ε.Ε. μπορεί να ευνοήσει την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας και να τη βοηθήσει σε καίρια ζητήματα, καθώς και για το αν η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από μια ισχυρή ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική απέναντι στις τουρκικές προκλήσεις. Διαφώνησε για το αν η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από την ευρωπαϊκή ασπίδα σε ότι αφορά το μεταναστευτικό ζήτημα και συμφώνησε στο ότι η Ελλάδα μπορεί να λάβει χρηματοδοτική βοήθεια και στήριξη από την Ε.Ε. Επίσης, συμφώνησε ότι η υποστήριξη από τη Γαλλία έχει δημιουργήσει πολλές ευκαιρίες για την Ελλάδα να αναβαθμίσει το περιφερειακό της προφίλ, ιδίως στις ελληνοτουρκικές σχέσεις και ότι η συμμαχία Γαλλίας – Ελλάδας έχει συμβάλλει στο να επαναπροσδιορίσει η Ελλάδα τη θέση της στην ευρωμεσογειακή ατζέντα, προστατεύοντας τα στρατηγικά και οικονομικά συμφέροντα της.

Ο Σ3 συμφώνησε ότι η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στη λήψη αποφάσεων και στη συλλογική άμυνα, ενώ τοποθετήθηκε ουδέτερα για το αν η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στη διεθνή προβολή, στην ικανότητα αντιμετώπισης νέων προκλήσεων ασφαλείας, στις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις και στη σταθερότητα. Ο Σ3 διαφώνησε ότι η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει βελτιωμένες σχέσεις με άλλα κράτη και ευημερία. Αναφορικά με την Ε.Ε, συμφώνησε πως μια ισχυρή και ενωμένη Ε.Ε. μπορεί να ευνοήσει την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας και να τη βοηθήσει σε καίρια ζητήματα καθώς και ότι η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από την ευρωπαϊκή ασπίδα σε ότι αφορά το μεταναστευτικό ζήτημα. Συμφώνησε απόλυτα πως η Ελλάδα μπορεί να λάβει

χρηματοδοτική βοήθεια και στήριξη από την Ε.Ε. Από την άλλη, διαφώνησε απόλυτα πως η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από μια ισχυρή ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική απέναντι στις τουρκικές προκλήσεις. Σχετικά με το ζήτημα των σχέσεων με τη Γαλλία, ο Σ3 συμφώνησε ότι η υποστήριξη από τη Γαλλία έχει δημιουργήσει πολλές ευκαιρίες για την Ελλάδα να αναβαθμίσει το περιφερειακό της προφίλ, ιδίως στις ελληνοτουρκικές σχέσεις και τοποθετήθηκε ουδέτερα για το αν η συμμαχία Γαλλίας – Ελλάδας έχει συμβάλει στο να επαναπροσδιορίσει η Ελλάδα τη θέση της στην ευρωμεσογειακή ατζέντα, προστατεύοντας τα στρατηγικά και οικονομικά συμφέροντα της.

Τέλος, ο Σ4 συμφώνησε ότι η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στη λήψη αποφάσεων, στη διεθνή προβολή, στην ικανότητα αντιμετώπισης νέων προκλήσεων ασφαλείας και στις βελτιωμένες σχέσεις με άλλα κράτη. Συμφώνησε απόλυτα πως η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στη συλλογική άμυνα. Ωστόσο, διαφώνησε ότι η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις, ενώ τοποθετήθηκε ουδέτερα για το αν η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στη σταθερότητα και στην ευημερία. Ο Σ4 συμφώνησε απόλυτα ότι μια ισχυρή και ενωμένη Ε.Ε. μπορεί να ευνοήσει την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας και να τη βοηθήσει σε καίρια ζητήματα, ενώ συμφώνησε ότι η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από την ευρωπαϊκή ασπίδα σε ότι αφορά το μεταναστευτικό ζήτημα, καθώς και από μια ισχυρή ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική απέναντι στις τουρκικές προκλήσεις. Στο ζήτημα για το αν η Ελλάδα μπορεί να λάβει χρηματοδοτική βοήθεια και στήριξη από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ο Σ4 δεν έδωσε απάντηση. Αναφορικά με τη στρατηγική συμμαχία Ελλάδας - Γαλλίας, ο Σ4 συμφώνησε απόλυτα πως η υποστήριξη από τη Γαλλία έχει δημιουργήσει πολλές ευκαιρίες για την Ελλάδα να αναβαθμίσει το περιφερειακό της προφίλ, ιδίως στις ελληνοτουρκικές σχέσεις και συμφώνησε πως η συμμαχία Γαλλίας – Ελλάδας έχει συμβάλει στο να επαναπροσδιορίσει η Ελλάδα τη θέση της στην ευρωμεσογειακή ατζέντα, προστατεύοντας τα στρατηγικά και οικονομικά συμφέροντα της.

Από τις απαντήσεις αυτές φάνηκε γενικά πως οι συμμετέχοντες συμφωνούν πως υπάρχουν οφέλη από τις δυτικές συμμαχίες της Ελλάδας, αν και συχνά εξέφρασαν ουδέτερη άποψη σε κάποια ζητήματα.

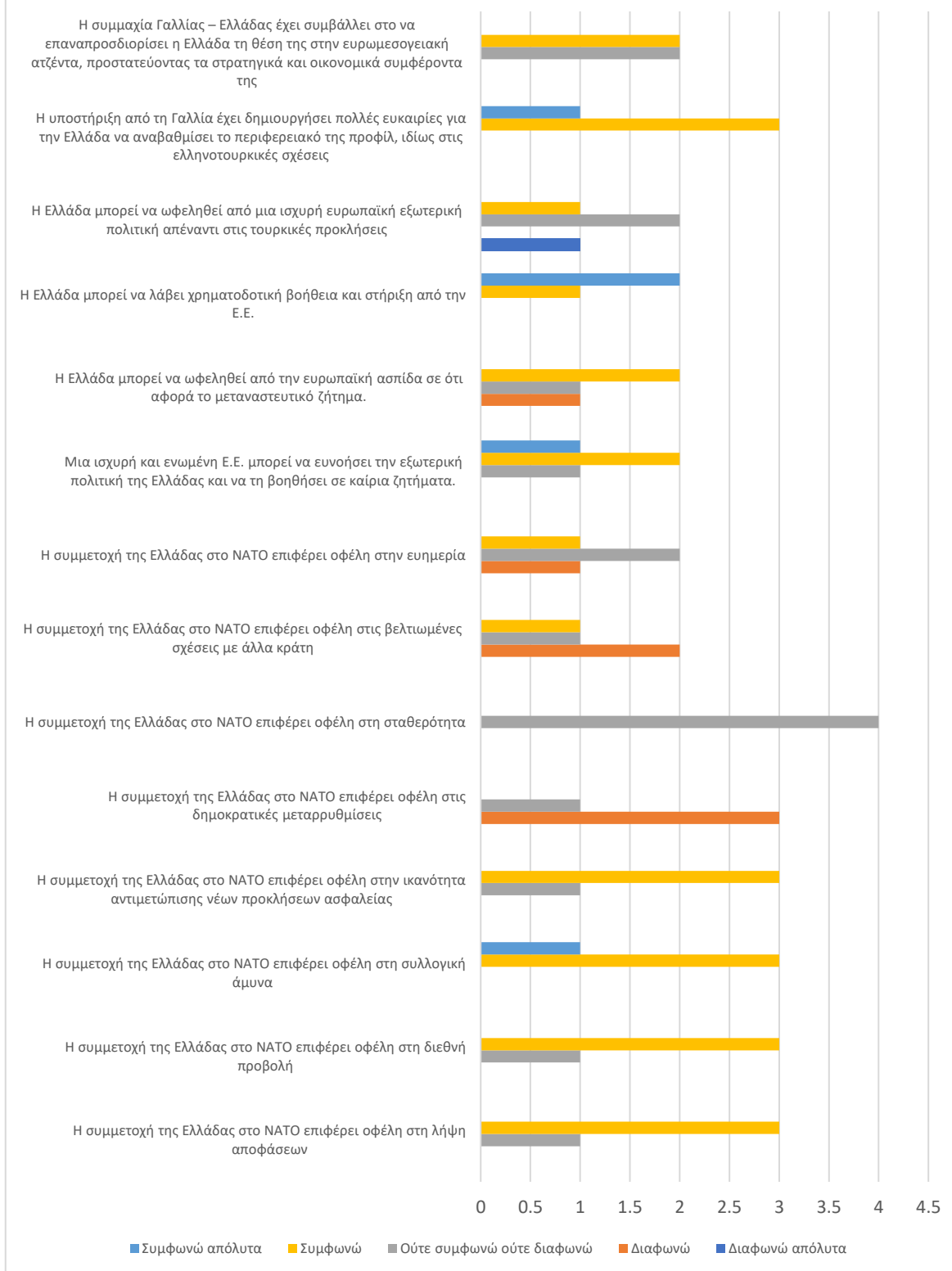
Πίνακας 6 Συχνότητες απαντήσεων των συμμετεχόντων στην ερώτηση 8: Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για την Ελλάδα και τα οφέλη (αν υπάρχουν) από τις δυτικές συμμαχίες της

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στη λήψη αποφάσεων			1	3	
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στη διεθνή προβολή			1	3	
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στη συλλογική άμυνα				3	1
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στην ικανότητα αντιμετώπισης νέων προκλήσεων ασφαλείας			1	3	
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις		3	1		
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στη σταθερότητα			4		
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στις βελτιωμένες σχέσεις με άλλα κράτη		2	1	1	
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στην ευημερία		1	2	1	
Μια ισχυρή και ενωμένη Ε.Ε. μπορεί να ευνοήσει την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας και να τη βοηθήσει σε καίρια ζητήματα.			1	2	1
Η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από την		1	1	2	

ευρωπαϊκή ασπίδα σε ότι αφορά το μεταναστευτικό ζήτημα.					
Η Ελλάδα μπορεί να λάβει χρηματοδοτική βοήθεια και στήριξη από την Ε.Ε.				1	2
Η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από μια ισχυρή ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική απέναντι στις τουρκικές προκλήσεις	1		2	1	
Η υποστήριξη από τη Γαλλία έχει δημιουργήσει πολλές ευκαιρίες για την Ελλάδα να αναβαθμίσει το περιφερειακό της προφίλ, ιδίως στις ελληνοτουρκικές σχέσεις				3	1
Η συμμαχία Γαλλίας – Ελλάδας έχει συμβάλει στο να επαναπροσδιορίσει η Ελλάδα τη θέση της στην ευρωμεσογειακή ατζέντα, προστατεύοντας τα στρατηγικά και οικονομικά συμφέροντα της			2	2	

Οφέλη από δυτικές συμμαχίες:

Διάγραμμα 3 Συχνότητες απαντήσεων των συμμετεχόντων στην ερώτηση 8: Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για την Ελλάδα και τα οφέλη (αν υπάρχουν) από τις δυτικές συμμαχίες της

Κεφάλαιο 6. Συζήτηση

6.1 Επισκόπηση αποτελεσμάτων

Στην παρούσα έρευνα οι εμπειρογνώμονες (Σ1: Βουλευτής, Αν. καθηγητής Διεθνούς Δικαίου και Εξωτερικής Πολιτικής, Σ2: Βουλευτής με πτυχίο Μηχανολόγου, ο οποίος έχει αποτελέσει ομιλητής στη Βουλή για θέματα σχετικά με την Ε.Ε. και το ΝΑΤΟ, Σ3: υποψήφιος Ευρωβουλευτής, Αντιστράτηγος εν αποστρατεία, Σ4: εν αποστρατεία Ναύαρχος του ΝΑΤΟ) τοποθετήθηκαν ως προς το ζήτημα των δυτικών συμμαχιών της Ελλάδας και κατά πόσο υπάρχουν οφέλη από αυτές.

Από τα αποτελέσματα στον 1^ο θεματικό άξονα «Στρατηγική συμμαχία με ΝΑΤΟ» φάνηκε πως δε συγκλίνουν οι απόψεις τους για το αν το ΝΑΤΟ είναι σε θέση να εγγυηθεί την ελευθερία και την ασφάλεια της Ελλάδας με πολιτικά μέσα. Συγκρίνοντας τις επιμέρους απαντήσεις τους για τα πολιτικά μέσα, οι εμπειρογνώμονες συμφώνησαν από κοινού πως το ΝΑΤΟ επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης, ενώ τρεις από τους τέσσερις συμφώνησαν πως το ΝΑΤΟ προωθεί τις δημοκρατικές αξίες. Σχετικά με την τοποθέτηση τους για το αν το ΝΑΤΟ είναι σε θέση να εγγυηθεί την ελευθερία και την ασφάλεια της Ελλάδας με στρατιωτικά μέσα, οι μισοί δήλωσαν πως το πιστεύουν «αρκετά» και οι άλλοι μισοί πως το πιστεύουν «λίγο». Διαφαίνεται λοιπόν μια σύγκλιση των απόψεων στην ερώτηση αυτή. Συγκρίνοντας τις επιμέρους απαντήσεις τους για τα στρατιωτικά μέσα, οι τρεις από τους τέσσερις εμπειρογνώμονες διαφώνησαν ότι το ΝΑΤΟ δεσμεύεται για την ειρηνική επίλυση των διαφορών. Επίσης, τρεις στους τέσσερις εμπειρογνώμονες συμφώνησαν πως σε περίπτωση αποτυχίας των διπλωματικών προσπαθειών, το ΝΑΤΟ έχει τη στρατιωτική ισχύ να αναλαμβάνει επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων. Τέλος, διαφοροποίηση φάνηκε στις απόψεις τους σχετικά με το αν είναι ισχυρές οι δεσμεύσεις και η συνεργασία της Ελλάδας με το ΝΑΤΟ στο πλαίσιο της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας.

Από τα αποτελέσματα στον 2^ο θεματικό άξονα «Στρατηγική συμμαχία με Ε.Ε.» φάνηκε πως η απόφαση της Ελλάδας να εισέλθει στην Ε.Ε. είναι γενικά ωφέλιμη για αυτήν, μέσα στο πλαίσιο των συνεχών προκλήσεων, αλλά χρειάζεται επανεξέταση του πλαισίου και αξιοποίηση των ευκαιριών.

Από τα αποτελέσματα στον 3^ο θεματικό άξονα «Στρατηγική συμμαχία με Γαλλία» διαπιστώθηκε πως οι εμπειρογνώμονες θεωρούν πως υφίστανται οι πέντε προϋποθέσεις της Θεωρίας Συμμαχίων στην περίπτωση της ελληνογαλλικής συμφωνίας, η οποία κρίθηκε από τους εμπειρογνώμονες ωφέλιμη για τη χώρα μας, κάνοντας ωστόσο αναφορά στα οικονομικά συμφέροντα και στις υποχρεώσεις μιας συμμαχίας σαν και αυτήν.

Ολοκληρώνοντας, από τα αποτελέσματα στον 4^ο θεματικό άξονα «Οφέλη από τις δυτικές συμμαχίες», φάνηκε γενικά πως οι συμμετέχοντες συμφωνούν πως υπάρχουν οφέλη από τις δυτικές συμμαχίες της Ελλάδας. Συγκεκριμένα, τρεις στους τέσσερις συμφώνησαν πως η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στη λήψη αποφάσεων, στη διεθνή προβολή, στη συλλογική άμυνα και στην ικανότητα αντιμετώπισης νέων προκλήσεων ασφαλείας. Επίσης τρεις στους τέσσερις συμφώνησαν ότι η υποστήριξη από τη Γαλλία έχει δημιουργήσει πολλές ευκαιρίες για την Ελλάδα να αναβαθμίσει το περιφερειακό της προφίλ, ιδίως στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Ωστόσο, συχνά εξέφρασαν ουδέτερη άποψη σε κάποια ζητήματα, όπως σχετικά με τον αν η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στη σταθερότητα. Για την Ε.Ε. δυο στους τέσσερις συμφώνησαν πως μια ισχυρή και ενωμένη Ε.Ε. μπορεί να ευνοήσει την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας και να τη βοηθήσει σε καίρια ζητήματα. Όμοια, δυο στους τέσσερις ανέφεραν ότι η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από την ευρωπαϊκή ασπίδα σε ότι αφορά το μεταναστευτικό ζήτημα. Ακόμη, δυο στους τέσσερις υποστήριξαν πως η Ελλάδα μπορεί να λάβει χρηματοδοτική βοήθεια και στήριξη από την Ε.Ε.

6.2 Συζήτηση επί των ερευνητικών ερωτημάτων

Σε σχέση με το πρώτο ερευνητικό ερώτημα, το οποίο αφορούσε το πώς αξιολογούνται οι στρατηγικές συμμαχίες της Ελλάδας με τη Δύση (NATO, Ευρωπαϊκή Ένωση και Γαλλία), φάνηκε πως το NATO αξιολογείται θετικά σε ότι αφορά τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης. Επίσης, φάνηκε πως αξιολογείται θετικά ως προς την προώθηση των δημοκρατικών αξιών. Ωστόσο, αξιολογήθηκε μέτρια ή λίγο ως προς τη θέση να εγγυάται την ελευθερία και την ασφάλεια της Ελλάδας με στρατιωτικά μέσα. Πρόσθετα, φάνηκε πως το NATO δε δεσμεύεται για την ειρηνική επίλυση των διαφορών και σε περίπτωση αποτυχίας των διπλωματικών προσπαθειών, έχει τη στρατιωτική ισχύ να αναλαμβάνει επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων. Αναφορικά με την Ε.Ε., φάνηκε ότι η απόφαση της Ελλάδας να εισέλθει στην Ε.Ε. είναι γενικά ωφέλιμη για αυτήν, αλλά αξιολογήθηκε πως χρειάζεται επανεξέταση του πλαισίου και αξιοποίηση των ευκαιριών. Σε ότι αφορά τη

στρατηγική συμμαχία με Γαλλία, αξιολογήθηκε πως είναι ωφέλιμη για τη χώρα μας, αν και τα οικονομικά συμφέροντα και οι υποχρεώσεις της συμμαχίας είναι ζητήματα που αναδύονται ως κρίσιμα σε μια συμμαχία σαν και αυτήν.

Σε σχέση με το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα, φάνηκε πως υπάρχουν οφέλη από τις δυτικές συμμαχίες της Ελλάδας. Οφέλη υπάρχουν από τη συμμετοχή στο NATO ιδίως στη λήψη αποφάσεων, στη διεθνή προβολή, στη συλλογική άμυνα και στην ικανότητα αντιμετώπισης νέων προκλήσεων ασφαλείας. Οφέλη υπάρχουν και από τη συμμαχία με τη Γαλλία, ιδίως σε ότι αφορά τις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Οφέλη φάνηκε να υπάρχουν και από την ένταξη στην Ε.Ε. αλλά σε χαμηλότερο βαθμό από ότι από τη συμμαχία με το NATO και με τη Γαλλία, καθώς μόνο οι μισοί εμπειρογνώμονες υποστήριξαν πως μια ισχυρή και ενωμένη Ε.Ε. μπορεί να ευνοήσει την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας και να τη βοηθήσει σε καίρια ζητήματα, στο μεταναστευτικό και σε θέματα χρηματοδότησης.

Πράγματι, όπως αναφέρουν στη βιβλιογραφία οι Bisoski και Army (2010), η συμμετοχή μιας μικρής χώρας (όπως η Ελλάδα) στο NATO επιφέρει οφέλη στη λήψη αποφάσεων, στη διεθνή προβολή, στη συλλογική άμυνα, καθώς και στην ικανότητα αντιμετώπισης νέων προκλήσεων ασφαλείας. Τα παραπάνω οφέλη επιβεβαιώθηκαν λοιπόν στην παρούσα έρευνα, σε συμφωνία με τη μελέτη των Bisoski και Army (2010). Ωστόσο οι Bisoski και Army (2010) αναφέρουν και άλλα οφέλη, που αφορούν στις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις, στη σταθερότητα, στις βελτιωμένες σχέσεις με άλλα κράτη και στην ευημερία, τα οποία δεν υποστηρίχθηκαν από την πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην παρούσα έρευνα.

Η υποστήριξη από τη Γαλλία, σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, έχει δημιουργήσει πολλές ευκαιρίες για την Ελλάδα να αναβαθμίσει το περιφερειακό της προφίλ, συμπεριλαμβανομένης μιας νέας παραμέτρου στις ελληνοτουρκικές σχέσεις (Xenakis & Tsardanidis, 2009), εύρημα που επιβεβαιώθηκε και στην παρούσα έρευνα.

Τέλος, σε ότι αφορά την Ε.Ε., ο Tsoukalis (2023) υποστηρίζει στη μελέτη του ότι μια ισχυρή και ενωμένη Ε.Ε. μπορεί να ευνοήσει την εξωτερική πολιτική της χώρας μας και να βοηθήσει σε καίρια ζητήματα, στο μεταναστευτικό, στη χρηματοδότηση και στις τουρκικές προκλήσεις. Ωστόσο, στην παρούσα έρευνα μόνο οι μισοί εμπειρογνώμονες υποστήριξαν πως μια ισχυρή και ενωμένη Ε.Ε. μπορεί να ευνοήσει την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας και να τη βοηθήσει σε καίρια ζητήματα, στο μεταναστευτικό και σε θέματα χρηματοδότησης. Για τις τουρκικές προκλήσεις, οι εμπειρογνώμονες της παρούσας έρευνας τοποθετήθηκαν ουδέτερα για το αν μια ισχυρή και ενωμένη Ε.Ε. μπορεί να είναι ωφέλιμη για τη χώρα μας απέναντι στις τουρκικές προκλήσεις, σε αντίθεση με τον Tsoukalis (2023).

Κεφάλαιο 7. Συμπεράσματα

7.1 Επισκόπηση συμπερασμάτων

Η παρούσα εργασία είχε ως αντικείμενο μελέτης τις δυτικές συμμαχίες της Ελλάδας και κατά πόσο η χώρα μας έχει όφελος από τη συμμετοχή της σε αυτές. Σύμφωνα με την ανασκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας, προκύπτουν διάφορα οφέλη από τη συμμετοχή της Ελλάδας στις δυτικές συμμαχίες της, κάποια εκ των οποίων επιβεβαιώθηκαν και στην παρούσα ποιοτική έρευνα. Από την εμπειρική μελέτη του παρόντος θέματος φάνηκε πως οι διπλωματικές σχέσεις της Ελλάδας στη Δύση αξιολογούνται γενικά θετικά, ιδίως η συμμετοχή της στο NATO και η συμμαχία με τη Γαλλία. Ωστόσο, τα οφέλη από τη συμμαχία με το NATO θα μπορούσαν να είναι και περισσότερα, ιδίως ως προς την εγγύηση της ελευθερίας και της ασφάλειας της Ελλάδας με στρατιωτικά μέσα, καθώς και ως προς τη δέσμευση του NATO για την ειρηνική επίλυση των διαφορών. Αναφορικά με την Ε.Ε., φάνηκε ότι η απόφαση της Ελλάδας να εισέλθει στην Ε.Ε. αξιολογήθηκε σχετικά ωφέλιμη, με εμφανή την ανάγκη για επανεξέταση του πλαισίου και αξιοποίηση των ευκαιριών. Σε ότι αφορά τη στρατηγική συμμαχία με Γαλλία, φαίνεται να είναι μια ισχυρή συμμαχία, αν και τα οικονομικά συμφέροντα και οι υποχρεώσεις μιας τέτοιας συμμαχίας είναι ζητήματα που θα πρέπει να λαμβάνονται προσεκτικά υπόψιν.

7.2 Περιορισμοί έρευνας

Στην εργασία αυτή εντοπίστηκαν δυο βασικοί περιορισμοί. Πρώτον, η βιβλιογραφία είναι σχετικά περιορισμένη γύρω από το εξεταζόμενο θέμα. Συνεπώς, ήταν λιγοστά τα ευρήματα από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας σχετικά με τα οφέλη της Ελλάδας από τις δυτικές συμμαχίες. Δεύτερον, έγιναν 4 συνεντεύξεις σε εμπειρογνώμονες, συνεπώς ο αριθμός των συμμετεχόντων στην έρευνα θεωρείται σχετικά μικρός. Ωστόσο, ο λόγος για το μικρό μέγεθος του δείγματος ήταν ο χρονικός περιορισμός διεξαγωγής της έρευνας και η ιδιαίτερη φύση του εξεταζόμενου θέματος, που απαιτεί άτομα με ειδικές γνώσεις πάνω σε αυτό.

7.3 Προτάσεις για μελλοντική έρευνα και μελέτη

Σε ότι αφορά το NATO, θα πρέπει να δοθεί έμφαση σε ζητήματα που αφορούν τις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις, τη σταθερότητα, τις βελτιωμένες σχέσεις με άλλα κράτη και την ευημερία, οφέλη που δεν υποστηρίχθηκαν από την πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην παρούσα έρευνα. Επίσης, σε ότι αφορά την Ε.Ε., είναι σημαντικό να δοθεί έμφαση στο

πώς μπορεί να ωφελήσει η Ε.Ε. τη χώρα μας σε ζητήματα όπως οι τουρκικές προκλήσεις, όπου φάνηκε ότι υπάρχει αβεβαιότητα γύρω από το θέμα αυτό. Μελλοντική έρευνα θα μπορούσε να εξετάσει το ζήτημα των δυτικών συμμαχιών της Ελλάδας και τα οφέλη από αυτές σε συνεντεύξεις με μεγαλύτερο αριθμό συμμετεχόντων, συμπεριλαμβάνοντας και άλλους ειδικούς στη διπλωματία, στις διεθνείς σχέσεις, επικοινωνιολόγους κτλ. Τέλος, χρειάζεται περαιτέρω έρευνα πάνω στο εξεταζόμενο θέμα, καθώς η βιβλιογραφία είναι σχετικά περιορισμένη γύρω από το θέμα αυτό.

7.4 Επίλογος

Η παρούσα εργασία μελέτησε το ζήτημα των δυτικών συμμαχιών της Ελλάδας και κατά πόσο η χώρα μας έχει όφελος από τη συμμετοχή της σε αυτές – ένα θέμα μείζονος σημασίας στο σημερινό ανταγωνιστικό και συχνά συγκρουσιακό διεθνές σύστημα. Μελετώντας το θεωρητικό πλαίσιο γύρω από τις διεθνείς σχέσεις, την εξωτερική πολιτική και τη διπλωματία, καθώς και την υπάρχουσα βιβλιογραφία, φάνηκε πως είναι ποικίλα τα οφέλη μιας χώρας από τη συμμετοχή της σε συμμαχίες, κάποια από τα οποία επιβεβαιώθηκαν και στην παρούσα έρευνα, όχι όμως σε ολιστικό βαθμό. Από τη συνέντευξη της παρούσας έρευνας φάνηκε πως οι διπλωματικές σχέσεις της Ελλάδας στη Δύση και συγκεκριμένα η συμμετοχή της στο ΝΑΤΟ και οι σχέσεις της με τη Γαλλία αξιολογούνται γενικά θετικά, ενώ η συμμαχία με την Ε.Ε. αξιολογείται ικανοποιητική, αλλά και επιφανειακή σε αρκετά σημεία και άρα χρειάζεται επαναπροσδιορισμό.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Ελληνικές

Γαλάνης, Π. (2017). Βασικές αρχές της ποιοτικής έρευνας στις επιστήμες υγείας. *Αρχαία Ελληνικής Ιατρικής*, 34(6), 834-840.

Ευθυμιόπουλος, Μ. (2008). *Το NATO στον 21ο αιώνα*. Αθήνα: Σάκκουλας.

Ευρωπαϊκή Ένωση (2024). *Η ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Πρόσβαση στις 16/4/2024 από: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu_el

Eur-lex.europa.eu (2024). *NATO*. Πρόσβαση στις 16/4/2024 από: <https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/glossary/nato-north-atlantic-treaty-organisation.html>

Ήφαιστος, Π. (2019). «Συμμαχίες» εν μέσω καταγιστικών στρατηγικών εξελίξεων της Μεταψυχροπολεμικής εποχής. *Το παράδειγμα της Τουρκίας, των Κούρδων και τι πρέπει να κάνει η Ελλάδα*. Πρόσβαση στις 19/3/2024 από: https://www.huffingtonpost.gr/entry/semmachies-en-meso-kataiyistikon-strategyikon-exelixeon-tes-metapsechroplemikes-epoches_gr_5d9ee86ce4b06ddfc513e514

Ηρακλείδης, Α. (2015). *Διεθνείς Σχέσεις και Διεθνής Πολιτική*. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.

Hill, C. (2017). *Η εξωτερική πολιτική τον 21ο αιώνα*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

nato.int (2024). *Τι είναι το NATO*. Πρόσβαση στις 16/4/2024 από: https://www.nato.int/nato-welcome/index_el.html

Ίσαρη, Φ. & Πουρκός, Μ. (2015). *Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας. Εφαρμογές στην ψυχολογία και στην εκπαίδευση*. Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα.

Studocu.com (2024). *Θεωρία Συμμαχιών I. Δημιουργία και κίνητρα*. Πρόσβαση στις 17/6/2024 από: <https://www.studocu.com/gr/document/panteion-panepisthmio-koinwnikwn-kai-politikwn-episthmwn/strathgikes-spoydes/oewria-symmaxiwn-i/3813430>

Τρούλης, Μ. (2021). *Θεωρία συμμαχιών και η περίπτωση της ελληνογαλλικής συμφωνίας*. Πρόσβαση στις 16/4/2024 από: <https://www.pontosnews.gr/666076/gnomes/theoria-symmachion-kai-i-periptosi-tis-ellinogallikis-symfonias/>

Τσιώλης, Γ. (2018). Θεματική ανάλυση ποιοτικών δεδομένων. Στο Γ. Ζαϊμάκης (επιμ.), *Ερευνητικές διαδρομές στις Κοινωνικές Επιστήμες. Θεωρητικές – Μεθοδολογικές Συμβολές*

και Μελέτες Περίπτωσης. Πανεπιστήμιο Κρήτης – Εργαστήριο Κοινωνικής Ανάλυσης και Εφαρμοσμένης Κοινωνικής έρευνας, σελ. 97-125.

Ξενόγλωσσες

Abdurahmanli, E. (2021). Definition of diplomacy and types of diplomacy used between states. *Anadolu Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(3), 580-603.

Bisoski, V., & Army, M. K. D. (2010). *The Benefits of a Small Country as a Member of NATO*. Online 20 March 2024 from: <https://apps.dtic.mil/sti/citations/tr/ADA603364>

Braun V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(1), 77-101.

Braun V., & V. Clarke (2012). Thematic analysis. In H. Cooper (ed.), *APA Handbook of Research Methods in Psychology*. Washington: American Psychological Association, pp. 51-77.

Brown, C., & Ainley, K. (2009). *Understanding international relations*. Macmillan International Higher Education.

Council of the European Union (2020). *The Member States of the European Union, Publications Office*. Online 15 April 2024 from: <https://data.europa.eu/doi/10.2860/082123>

Council on Foreign Relations (2023). *What Is Diplomacy?* Online 15 April 2024 from: <https://world101.cfr.org/foreign-policy/tools-foreign-policy/what-diplomacy>

Devetak, R. (2017). An introduction to international relations: the origins and changing agendas of a discipline. In Devetak, R., George, J., & Percy, S. (Eds.). *An introduction to international relations* (pp.1-20). Cambridge University Press.

DiCicco-Bloom, B., & Crabtree, B. F. (2006). The qualitative research interview. *Medical education*, 40(4), 314-321.

diplomatie.gouv.fr (2024). *France Diplomacy*. Online 15 April 2024 from: <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/security-disarmament-and-non-proliferation/our-alliances-and-cooperations/>

Encyclopedia.com (2024). *Alliance System. Encyclopedia of Modern Europe: Europe 1789-1914: Encyclopedia of the Age of Industry and Empire*. Online 15 April 2024 from: <https://www.encyclopedia.com/history/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/alliance-system>

- E-International Relations (2024). *The Functions of Diplomacy*. Online 15 April 2024 from: <https://www.e-ir.info/2011/07/20/the-functions-of-diplomacy/>
- Eurocorps.org (2024). *A force for the EU & NATO*. Online 17 June 2024 from: <https://www.eurocorps.org/>
- European Union (2024). *The European Union*. Online 15 April 2024 from: https://european-union.europa.eu/easy-read_en
- Fenech, J. (2012). *A European army: the difficulties in setting up Eurocorps and the establishment of a European army*. Bachelor's thesis. University of Malta.
- Feng, Z., & Jing, H. (2014). *China's strategic partnership diplomacy: engaging with a changing world*, Working Paper No. 8, June (Madrid: European Strategic Partnership Observatory).
- Grigoriadis, I. N. (2021). The European Union in the Eastern Mediterranean in 2020: Whither Strategic Autonomy. *Journal of Common Market Studies*, 61, 1-11.
- Johnson, J.C., & Leeds, B.A. (2011). Defense pacts: A prescription for peace? *Foreign Policy Analysis*, 7(1), 45–65.
- Johnson, J. C. (2015). The cost of security: Foreign policy concessions and military alliances. *Journal of Peace Research*, 52(5), 665-679.
- Kaarbo, J., Lantis, J. S., & Beasley, R. K. (2013). The analysis of foreign policy in comparative perspective. *Foreign Policy in Comparative Perspective—Domestic and International Influences on State Behavior*. CQpress: Sage Publications, 1-21.
- Lampas, N., & Filis, C. (2023). NATO's strategic concept: Implications for Greece and Türkiye. *Security & Defence Quarterly*, 44(4), 1-17.
- Leeds, B. A. (2003). Do alliances deter aggression? The influence of military alliances on the initiation of militarized interstate disputes. *American Journal of Political Science*, 47(3), 427–439.
- Maguire, M., & Delahunt, B. (2017). Doing a thematic analysis: A practical, step-by-step guide for learning and teaching scholars. *All Ireland Journal of Higher Education*, 9(3), 3351-3365.
- McCusker, K., & Gunaydin, S. (2015). Research using qualitative, quantitative or mixed methods and choice based on the research. *Perfusion*, 30(7), 537-542.

Michalski, A. (2019). *Diplomacy in a changing world order: The role of strategic partnerships*. The Swedish Institute of International Affairs.

Tsardanidis, C. (2019). Greece's Changing role in the Eastern Mediterranean. *The new geopolitics of the Eastern Mediterranean: Trilateral partnerships and regional security*, 73-93.

Tsoukalis, L. (2023). Greece and the EU: A turbulent love affair, now more mature? *National Focus*, 155-162.

University of York (2024). *What is foreign policy?* Online 14 April 2024 from: <https://online.york.ac.uk/what-is-foreign-policy/>

Xenakis, D. K., & Tsardanidis, C. (2009). Greece's Mediterranean Perspective and the French Initiative. *Études helléniques/Hellenic Studies*, 17(2), 123-146.

Παράρτημα Α – Η Συνθήκη του Βόρειου Ατλαντικού

Washington DC, 4 Απριλίου 1949

Προοίμιον

Τα δια της παρούσης Συνθήκης Συμβαλλόμενα Μέρη διαδηλούν εκ νέου την πίστιν των εις τους σκοπούς και τας αρχάς του Χάρτου των Ηνωμένων Εθνών, ως και την επιθυμίαν των να διαβιώσουν εν ειρήνη μεθ' απάντων των λαών και απασών των Κυβερνήσεων.

Έχουν απόφασιν να διαφυλάξουν την ελευθερίαν, τας κοινός παραδόσεις και τον πολιτισμόν των λαών των, άτινα πάντα εισί θεμελιωμένα επί των δημοκρατικών αρχών, της ατομικής ελευθερίας και του κράτους του νόμου.

Αποβλέπουν εις την προαγωγήν της ευσταθείας και της ευημερίας εν τη περιοχή του Βορείου Ατλαντικού.

Έχουν απόφασιν να ενώσουν τας προσπάθειας των προς συλλογι-κήν άμυναν και προς διαφύλαξιν της ειρήνης και της ασφαλείας.

Ως εκ τούτου συμφωνούν επί της παρούσης Συνθήκης του Βορείου Ατλαντικού.

Άρθρον 1

Τα Μέρη αναλαμβάνουν, ως καθορίζεται εν τω Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, όπως διακανονίζουν πάσαν διεθνή διαφοράν εις ην ήθελον ευρέθη εμπεπλεγμένα, δι' ειρηνικών μέσων, κατά τρόπον ώστε η διεθνής ειρήνη και ασφάλεια και η δικαιοσύνη να μη εκτεθούν εις κινδύνους, και όπως εις τας διεθνείς αυτών σχέσεις απέχουν της απειλής ή της χρησιμοποίησεως βίας καθ' οιονδήποτε τρόπον απάδοντα προς τους σκοπούς των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρον 2

Τα Μέρη θέλουν συμβάλλει εις την περαιτέρω ανάπτυξιν ειρηνικών και φιλικών διεθνών σχέσεων δια της ενισχύσεως των ελευθέρων αυτών θεσμών, δια της επιτεύξεως καλλίτερος κατανοήσεως των αρχών εφ' ων οι θεσμοί ούτοι έχουν εδραιωθή και δια της προαγωγής συνθηκών σταθερότητος και ευημερίας, θέλουσιν επιδιώξει την εξάλειψιν των συγκρούσεων εις την διεθνή αυτών οικονομικήν πολιτικήν και θέλουσιν ενθαρρύνει την οικονομικήν συνεργασίαν μεταξύ τινών ή του συνόλου αυτών.

Άρθρον 3

Προς μάλλον τελεσφόρον επίτευξιν των σκοπών της παρούσης Συνθή-κης τα Μέρη κεχωρισμένως και από κοινού, δια συνεχούς και αποτελεσματικής κατ' ιδίαν προσπάθειας

και αμοιβαίας αρωγής, θέλουσι διατηρήσει και αναπτύξει την ατομική και ένοπλον συλλογικήν αυτών ικανότητα προς αντίστασιν κατ' ενόπλου επιθέσεως.

Άρθρον 4

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θέλουσι συσκέπτεσθαι από κοινού οσάκις κατά την γνώμη οιουδήποτε ει| αυτών απειλείται η εδαφική ακεραιότης ή πολιτική ανεξαρτησία ή ασφάλεια ενός οιουδήποτε των Μερών.

Άρθρον 5

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνούν ότι, ένοπλος εηίθεσις εναντίον ενός ή πλειόνων εξ αυτών εν Ευρώπη ή Βορείω Αμερική θέλει θεωρηθεί επίθεσις εναντίον απάντων και, συνεπώς, συμφωνούν ότι, εν περιπτώσει τοιαύτης ενόπλου επιθέσεως, έκαστον εξ αυτών, εν τη ασκήσει του υπό του άρθρου 51 του Χάρτου των Ηνωμένων Εθνών αναγνωριζομένου δικαιώματος της ατομικής ή συλλογικής αυτοαμύνης, θα συν-δράμη τα υφιστάμενα την επίθεσιν εν ή πλείονα Μέρη δια της αμέσου λήψεως, τόσον ατομικώς όσον και από συμφώνου μετά των ετέρων Μερών, των μέτρων άτινα θεωρεί αναγκαία περιλαμβανομένης της χρήσεως ενόπλου βίας προς αποκατάστασιν και διατήρησιν της ασφαλείας της περιοχής του Βορείου Ατλαντικού.

Πάσα τοιαύτη ένοπλος επίθεσις ως και παν μέτρον λαμβανόμενον συνεπεία ταύτης θα φέρωνται αμέσως εις γνώσιν του Συμβουλίου Ασφαλείας. Τα μέτρα ταύτα θα λήξουν όταν το Συμβούλιον Ασφαλείας θα έχη λάβει τα αναγκαία μέτρα προς αποκατάστασιν και διατήρησιν της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας.

Άρθρον 6¹

Προς τον σκοπόν της εφαρμογής του άρθρου 5, η ένοπλος επίθεσις εναντίον ενός ή πλειόνων Μερών λογίζεται ότι περιλαμβάνει ένοπλον επί-θεσιν:

εναντίον του εδάφους οιουδήποτε των Μερών εν Ευρώπη ή Βορείω Αμερική, εναντίον των Αλγερινών Νομών της Γαλλίας², εναντίον του εδάφους της Τουρκίας ή εναντίον των νήσων υπό την δικαιο-δοσίαν οιουδήποτε των Μερών εν τη περιοχή του Βορείου Ατλαντικού βορείως του Τροπικού του Καρκίνου.

εναντίον των δυνάμεων, πλοίων ή αεροσκαφών αυτών ή οιασδήποτε άλλης περιοχής εν Ευρώπη ένθα δυνάμεις κατοχής οιουδήποτε των Μερών ήσαν στρατοπεδεμέναι κατά την χρονολογίαν ότι η Συνθήκη ετςθη εν ισχύι ή της Μεσογείου ή της περιοχής του Βορείου Ατλαντικού βορείως του Τροπικού του Καρκίνου.

Άρθρον 7

Η παρούσα Συνθήκη δεν θίγει ουδέ θέλει ερμηνευθή ως θίγουσα καθ' οιονδήποτε τρόπον τα κατά τον Χάρτην δικαιώματα και τας υποχρεώσεις των Μερών, άτινα τυγχάνουσι Μέλη των Ηνωμένων Εθνών ή την πρωταρχικήν ευθύνην του Συμβουλίου Ασφαλείας δια την διατήρησιν της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας.

Άρθρον 8

Έκαστον των Μερών δηλοί ότι ουδεμία των ήδη εν ισχύι διεθνών υποχρεώσεων μεταξύ αυτού και οιουδήποτε ετέρου Μέρους ή οιασδήποτε τρίτης Δυνάμεως, αντίκειται προς τας διατάξεις της παρούσης Συνθήκης, υπόσχεται δε να μη αναλάβη οιαδήποτε διεθνή υποχρέωσιν αντι-κειμένην προς την παρούσαν Συνθήκην.

Άρθρον 9

Τα Μέρη ιδρύουν δια του παρόντος Συμβουλίου εν ω θ' αντιπροσωπεύ-ηται έκαστον εξ αυτών, ίνα εξετάζη τα ζητήματα τ' αφορώντα την εφαρ-μογήν της παρούσης Συνθήκης. Το Συμβούλιον θέλει ούτω οργανωθή ώστε να είναι εις θέσιν να συνέρχηται ταχέως ανά πάσαν στιγμήν. Το Συμβούλιον θέλει οργανώσει οία βοηθητικά σώματα κριθούν αναγκαία, ειδικότερον θέλει ιδρύσει αμέσως Επιτροπήν Αμύνης, ήτις θέλει συστήσει μέτρα δια την εφαρμογήν των άρθρων 3 και 5.

Άρθρον 10

Τα Μέρη δύνανται, δι' ομοφώνου συμφωνίας, να καλέσουν οιονδήποτε έτερον Ευρωπαϊκόν Κράτος όπερ είναι εις θέσιν να προαγάγη τας αρχάς της παρούσης Συνθήκης και να συμβολή εις την ασφάλειαν της περιοχής του Βορείου Ατλαντικού, όπως προσχώρησιν εις την παρούσαν Συνθήκην. Παν Κράτος ούτω προσκαλούμενον, δύνανται να μετάσχη της Συνθήκης δια της καταθέσεως του οργάνου προσχωρήσεως του παρά τη Κυβερνήσειτων Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής.

Η Κυβέρνησις των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής θέλει πληρο-φορήσει έκαστον των Μερών περί της καταθέσεως ενός εκάστου των τοιούτων οργάνων προσχωρήσεως.

Άρθρον 11

Η παρούσα Συνθήκη θέλει επικυρωθεί και αι διατάξεις της θέλουσι τεθή εν ισχύι υπό των Μερών συμφώνως προς την συνταγματικήν δια-δικασίαν ενός εκάστου. Τα όργανα επικυρώσεως θα κατατεθούν όσον ένεστι συντομώτερον παρά τη Κυβερνήσει των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, ήτις θα γνωστοποιήσει εκάστην τοιαύτην κατάθεσιν

εις τα υπόλοιπα υπογράψαντα Μέρη. Η Συνθήκη θέλει τεθή εν ισχύ μεταξύ των Κρατών άτινα θα έχουν επικυρώσει αυτήν ευθύς ως κατατεθούν αι επικυρώσεις της πλειοψηφίας των υπογραψάντων μερών, περιλαμβανομένων των επικυρώσεων του Βελγίου, του Καναδά, της Γαλλίας, του Λουξεμβούργου, των Κάτω Χωρών, του Ηνωμένου Βασιλείου και των Ηνωμένων Πολιτειών, θα ισχύση δε αναφορικός προς τα έτερα Κράτη από της καταθέσεως της επικυρώσεως των.³

Άρθρον 12

Αφ' ου η Συνθήκη παραμείνη εν ισχύ επί δέκα έτη, η καθ' οιονδήποτε μετά ταύτα χρόνον, τα Μέρη θέλουσιν, εάν εν εξ αυτών τούτο ζήτηση, να συσκεφθούν προς τον σκοπόν της αναθεωρήσεως της Συνθήκης λαμβάνοντας υπ' όψιν τους παράγοντας, οίτινες τότε θα επηρεάζουν την ειρήνην και την ασφάλειαν εν τη περιοχή του Βορείου Ατλαντικού, περιλαμβανομένης της αναπτύξεως παγκοσμίων ή και τοπικών συνεννοήσεων υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών δια την διατήρησιν της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας.

Άρθρον 13

Αφ' ου η Συνθήκη παραμείνει εν ισχύ επί είκοσιν έτη, οιονδήποτε Μέρος δύναται να παύση τελούν Μέρος αυτής εν έτος αφ' ου επώωση δή-λωσιν καταγγελίας προς την Κυβέρνησιν των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, ήτις θέλει ειδοποιήσει τας Κυβερνήσεις των ετέρων Μερών περί της καταθέσεως εκάστης δηλώσεως καταγγελίας.

Άρθρον 14

Η παρούσα Συνθήκη, ης το αγγλικόν και γαλλικόν κείμενον τυγχάνουν εξ ίσου αυθεντικά, θέλει κατατεθή εις τα αρχεία της Κυβερνήσεως των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Δεόντως κεκυρωμένα αντίγραφο αυτής θέλουσι διαβιβασθή υπό της Κυβερνήσεως ταύτης προς τας Κυβερνήσεις των άλλων υπογραψάντων Μερών.

Εγένετο εν Ουασινγκτόνι την 4ην ημέραν του Απριλίου 1949.

Τον Δεκέμβριο 1994 οι Αρχηγοί των Επιτελείων Αμύνης των κρατών μελών του NATO εξέλεξαν τον Στρατηγό Κιαιί Νϊϊπιτίη, Αρχηγό του Επιτελείου Αμύνης της Γερμανίας ως επόμενο Πρόεδρο της Στρατιωτικής Επιτροπής, θα αναλάβει την θέση του το 1996.

Την 16 Ιανουαρίου 1963 το Συμβούλιον απεφάσισεν ότι του λοιπού όσον αφορά τους πρώην Αλγερινούς Νομούς της Γαλλίας οι σχετικοί όροι της Συνθήκης ταύτης έχουσι καταστεί ανεφάρμοστοι από της 3 Ιουλίου 1962.

Η Συνθήκη ετέθη εν ισχύ την 24 Αυγούστου 1949 κατόπιν της καταθέσεως των επικυρώσεων απάντωντων υπογραψάντων μερών.

Παράρτημα Β - Οδηγός συνέντευξης

Οι παρακάτω ερωτήσεις πλαισιώνουν το ερευνητικό μέρος της Μεταπτυχιακής Διατριβής με τίτλο «Έχει όφελος η Ελλάδα να βρίσκεται μέσα στις δυτικές συμμαχίες; Διερεύνηση απόψεων Ελλήνων εμπειρογνομώνων;». Η συμμετοχή σας στην έρευνα κρίνεται πολύτιμη και είναι ανώνυμη και εμπιστευτική. Σας ευχαριστώ.

1. Σε τι βαθμό πιστεύετε πως το NATO είναι σε θέση να εγγυηθεί την ελευθερία και την ασφάλεια της Ελλάδας με πολιτικά μέσα;

Καθόλου   Λίγο   Αρκετά   Πολύ   Πάρα πολύ
1   2   3   4   5

2. Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για το NATO και τη συμβολή του στην Ελλάδα, σε ότι αφορά τα πολιτικά μέσα:

Το NATO:	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Προωθεί τις δημοκρατικές αξίες	1	2	3	4	5
Επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας για την επίλυση προβλημάτων.	1	2	3	4	5
Επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδα με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης.	1	2	3	4	5
Επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδα με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας,	1	2	3	4	5

μακροπρόθεσμα, την πρόληψη συγκρούσεων.					
---	--	--	--	--	--

3. Σε τι βαθμό πιστεύετε πως το NATO είναι σε θέση να εγγυηθεί την ελευθερία και την ασφάλεια της Ελλάδας με στρατιωτικά μέσα;

Καθόλου   Λίγο   Αρκετά   Πολύ   Πάρα πολύ
1   2   3   4   5

4. Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για το NATO και τη συμβολή του στην Ελλάδα, σε ότι αφορά τα στρατιωτικά μέσα:

Το NATO:	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Δεσμεύεται για την ειρηνική επίλυση των διαφορών	1	2	3	4	5
Σε περίπτωση αποτυχίας των διπλωματικών προσπαθειών, έχει τη στρατιωτική ισχύ να αναλαμβάνει επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων	1	2	3	4	5

5. Σε τι βαθμό πιστεύετε πως είναι ισχυρές οι δεσμεύσεις και η συνεργασία της Ελλάδας με το NATO στο πλαίσιο της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας;

Καθόλου   Λίγο   Αρκετά   Πολύ   Πάρα πολύ
1   2   3   4   5

6. Η Ελλάδα εισήλθε το 1981 στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε μια δεκαετία που η Ευρώπη ξεκίνησε να αλλάζει όψη. Φτάνοντας στη σημερινή πραγματικότητα, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει βιώσει και συνεχίζει να βιώνει συνεχείς προκλήσεις (κρίση, πανδημία, πόλεμος Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, κλιματική αλλαγή, τρέχουσες εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο). Πιστεύετε πως η απόφαση της Ελλάδας να εισέλθει στην Ε.Ε. είναι ωφέλιμη για αυτήν, μέσα στο πλαίσιο των συνεχών αυτών προκλήσεων;

.....
.....
.....
.....
.....

7. Η Θεωρία Συμμαχιών αναφέρεται στον βαθμό προσήλωσης του συμμάχου στους στόχους της συμμαχίας και βασίζεται στις εξής υποθέσεις:
- Αν υπάρχει κοινή αντίληψη και ανησυχίες μεταξύ των μερών της συμμαχίας
  - Αν η ισορροπία ισχύος δεσμεύει τον ένα σύμμαχο στον άλλον
  - Αν παρατηρείται συμμετρία εξάρτησης
  - Αν η συμμαχία είναι νομιμοποιημένη σε επίπεδο γραφειοκρατικό και κοινωνικό
  - Αν οι σύμμαχοι αναγιγνώσκουν το διακρατικό περιβάλλον με όμοιο τρόπο

Η Γαλλία – ένα από τα 6 ιδρυτικά μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης - διατηρεί σήμερα σημαντικές διπλωματικές σχέσεις με πολλές χώρες ανά τον κόσμο, ανάμεσα τους και η Ελλάδα. Θεωρείτε πως υπάρχουν οι παραπάνω πέντε προϋποθέσεις ώστε η ελληνογαλλική συμφωνία να θεωρηθεί ωφέλιμη για τη χώρα μας;

.....
 .....
 .....
 .....

8. Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για την Ελλάδα και τα οφέλη (αν υπάρχουν) από τις δυτικές συμμαχίες της:

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στη λήψη αποφάσεων	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στη διεθνή προβολή	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στη συλλογική άμυνα	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στην ικανότητα αντιμετώπισης νέων προκλήσεων ασφαλείας	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στη σταθερότητα	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη	1	2	3	4	5

στις βελτιωμένες σχέσεις με άλλα κράτη					
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στην ευημερία	1	2	3	4	5
Μια ισχυρή και ενωμένη Ε.Ε. μπορεί να ευνοήσει την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας και να τη βοηθήσει σε καίρια ζητήματα.	1	2	3	4	5
Η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από την ευρωπαϊκή ασπίδα σε ότι αφορά το μεταναστευτικό ζήτημα.	1	2	3	4	5
Η Ελλάδα μπορεί να λάβει χρηματοδοτική βοήθεια και στήριξη από την Ε.Ε.	1	2	3	4	5
Η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από μια ισχυρή ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική απέναντι στις τουρκικές προκλήσεις	1	2	3	4	5
Η υποστήριξη από τη Γαλλία έχει δημιουργήσει πολλές ευκαιρίες για την Ελλάδα να αναβαθμίσει το περιφερειακό της προφίλ, ιδίως στις ελληνοτουρκικές σχέσεις	1	2	3	4	5
Η συμμαχία Γαλλίας – Ελλάδας έχει συμβάλει στο να επαναπροσδιορίσει η Ελλάδα τη θέση της στην ευρωμεσογειακή ατζέντα, προστατεύοντας τα στρατηγικά και οικονομικά συμφέροντα της	1	2	3	4	5

Παράρτημα Γ - Απαντήσεις συνεντεύξεων

Σ1

Οι παρακάτω ερωτήσεις πλαισιώνουν το ερευνητικό μέρος της Μεταπτυχιακής Διατριβής με τίτλο «Έχει όφελος η Ελλάδα να βρίσκεται μέσα στις δυτικές συμμαχίες; Διερεύνηση απόψεων Ελλήνων εμπειρογνομόνων;». Η συμμετοχή σας στην έρευνα κρίνεται πολύτιμη και είναι ανώνυμη και εμπιστευτική. Σας ευχαριστώ.

1. Σε τι βαθμό πιστεύετε πως το NATO είναι σε θέση να εγγυηθεί την ελευθερία και την ασφάλεια της Ελλάδας με πολιτικά μέσα;

Καθόλου   Λίγο   Αρκετά   Πολύ   Πάρα πολύ
1   2   3   4   5

2. Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για το NATO και τη συμβολή του στην Ελλάδα, σε ότι αφορά τα πολιτικά μέσα:

Το NATO:	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Προωθεί τις δημοκρατικές αξίες	1	2	3	4	5
Επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας για την επίλυση προβλημάτων.	1	2	3	4	5
Επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδα με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης.	1	2	3	4	5
Επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδα με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας, μακροπρόθεσμα, την πρόληψη συγκρούσεων.	1	2	3	4	5

3. Σε τι βαθμό πιστεύετε πως το NATO είναι σε θέση να εγγυηθεί την ελευθερία και την ασφάλεια της Ελλάδας με στρατιωτικά μέσα;

Καθόλου 1   Λίγο 2   Αρκετά 3   Πολύ 4   Πάρα πολύ 5

4. Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για το NATO και τη συμβολή του στην Ελλάδα, σε ότι αφορά τα στρατιωτικά μέσα:

Το NATO:	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Δεσμεύεται για την ειρηνική επίλυση των διαφορών	1	2	3	4	5
Σε περίπτωση αποτυχίας των διπλωματικών προσπαθειών, έχει τη στρατιωτική ισχύ να αναλαμβάνει επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων	1	2	3	4	5

5. Σε τι βαθμό πιστεύετε πως είναι ισχυρές οι δεσμεύσεις και η συνεργασία της Ελλάδας με το NATO στο πλαίσιο της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας;

Καθόλου 1   Λίγο 2   Αρκετά 3   Πολύ 4   Πάρα πολύ 5

6. Η Ελλάδα εισήλθε το 1981 στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε μια δεκαετία που η Ευρώπη ξεκίνησε να αλλάζει όψη. Φτάνοντας στη σημερινή πραγματικότητα, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει βιώσει και συνεχίζει να βιώνει συνεχείς προκλήσεις (κρίση, πανδημία, πόλεμος Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, κλιματική αλλαγή, τρέχουσες εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο). Πιστεύετε πως η απόφαση της Ελλάδας να εισέλθει στην Ε.Ε. είναι ωφέλιμη για αυτήν, μέσα στο πλαίσιο των συνεχών αυτών προκλήσεων;

ΣΙΓΟΥΡΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕ
ΑΣΦΑΛΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

7. Η Θεωρία Συμμαχιών αναφέρεται στον βαθμό προσήλωσης του συμμάχου στους στόχους της συμμαχίας και βασίζεται στις εξής υποθέσεις:
- Αν υπάρχει κοινή αντίληψη και ανησυχίες μεταξύ των μερών της συμμαχίας
  - Αν η ισορροπία ισχύος δεσμεύει τον ένα σύμμαχο στον άλλον
  - Αν παρατηρείται συμμετρία εξάρτησης
  - Αν η συμμαχία είναι νομιμοποιημένη σε επίπεδο γραφειοκρατικό και κοινωνικό
  - Αν οι σύμμαχοι αναγιγνώσκουν το διακρατικό περιβάλλον με όμοιο τρόπο

Η Γαλλία – ένα από τα 6 ιδρυτικά μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης - διατηρεί σήμερα σημαντικές διπλωματικές σχέσεις με πολλές χώρες ανά τον κόσμο, ανάμεσα τους και η Ελλάδα. Θεωρείτε πως υπάρχουν οι παραπάνω πέντε προϋποθέσεις ώστε η ελληνογαλλική συμφωνία να θεωρηθεί ωφέλιμη για τη χώρα μας;

(NA)

8. Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για την Ελλάδα και τα οφέλη (αν υπάρχουν) από τις δυτικές συμμαχίες της:

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στη λήψη αποφάσεων	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στη διεθνή προβολή	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στη συλλογική άμυνα	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στην ικανότητα αντιμετώπισης νέων προκλήσεων ασφαλείας	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στη σταθερότητα	1	2	3	4	5

Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στις βελτιωμένες σχέσεις με άλλα κράτη	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στην ευημερία	1	2	3	4	5
Μια ισχυρή και ενωμένη Ε.Ε. μπορεί να ευνοήσει την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας και να τη βοηθήσει σε καίρια ζητήματα.	1	2	3	4	5
Η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από την ευρωπαϊκή ασπίδα σε ότι αφορά το μεταναστευτικό ζήτημα.	1	2	3	4	5
Η Ελλάδα μπορεί να λάβει χρηματοδοτική βοήθεια και στήριξη από την Ε.Ε.	1	2	3	4	5
Η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από μια ισχυρή ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική απέναντι στις τουρκικές προκλήσεις	1	2	3	4	5
Η υποστήριξη από τη Γαλλία έχει δημιουργήσει πολλές ευκαιρίες για την Ελλάδα να αναβαθμίσει το περιφερειακό της προφίλ, ιδίως στις ελληνοτουρκικές σχέσεις	1	2	3	4	5
Η συμμαχία Γαλλίας - Ελλάδας έχει συμβάλει στο να επαναπροσδιορίσει η Ελλάδα τη θέση της στην ευρωμεσογειακή ατζέντα, προστατεύοντας τα στρατηγικά και οικονομικά συμφέροντα της	1	2	3	4	5

Οι παρακάτω ερωτήσεις πλαισιώνουν το ερευνητικό μέρος της Μεταπτυχιακής Διατριβής με τίτλο «Έχει όφελος η Ελλάδα να βρίσκεται μέσα στις δυτικές συμμαχίες; Διερεύνηση απόψεων Ελλήνων εμπειρογνομόνων;». Η συμμετοχή σας στην έρευνα κρίνεται πολύτιμη και είναι ανώνυμη και εμπιστευτική. Σας ευχαριστώ.

1. Σε τι βαθμό πιστεύετε πως το NATO είναι σε θέση να εγγυηθεί την ελευθερία και την ασφάλεια της Ελλάδας με πολιτικά μέσα;

Καθόλου   Λίγο   Αρκετά   Πολύ   Πάρα πολύ
1   2   3   4   5

2. Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για το NATO και τη συμβολή του στην Ελλάδα, σε ότι αφορά τα πολιτικά μέσα:

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Το NATO:					
Προωθεί τις δημοκρατικές αξίες	1	2	3 ✓	4	5
Επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας για την επίλυση προβλημάτων.	1	2	3	4 ✓	5
Επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης.	1	2	3	4 ✓	5
Επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας, και μακροπρόθεσμα, την πρόληψη συγκρούσεων.	1	2 ✓	3	4	5

7. Η Θεωρία Συμμαχιών αναφέρεται στον βαθμό προσηλωσης του συμμαχού στους στόχους της συμμαχίας και βασίζεται στις εξής υποθέσεις:
- Αν υπάρχει κοινή αντίληψη και ανησυχίες μεταξύ των μερών της συμμαχίας
  - Αν η ισορροπία ισχύος δεσμεύει τον ένα σύμμαχο στον άλλον
  - Αν παρατηρείται συμμετρία εξάρτησης
  - Αν η συμμαχία είναι νομιμοποιημένη σε επίπεδο γραφειοκρατικό και κοινωνικό
  - Αν οι σύμμαχοι αναγιγνώσκουν το διακρατικό περιβάλλον με όμοιο τρόπο

Η Γαλλία – ένα από τα 6 ιδρυτικά μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης - διατηρεί σήμερα σημαντικές διπλωματικές σχέσεις με πολλές χώρες ανά τον κόσμο, ανάμεσα τους και η Ελλάδα. Θεωρείτε πως υπάρχουν οι παραπάνω πέντε προϋποθέσεις ώστε η ελληνογαλλική συμφωνία να θεωρηθεί ωφέλιμη για τη χώρα μας:

Θεωρώ πως υπάρχουν οι παραπάνω πέντε προϋποθέσεις

8. Επυθέξετε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για την Ελλάδα και τα οφέλη (αν υπάρχουν) από τις δυτικές συμμαχίες της:

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στη λήψη αποφάσεων	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στη διεθνή προβολή	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στη συλλογική άμυνα	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στην ικανότητα αντιμετώπισης νέων προκλήσεων ασφαλείας	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στη σταθερότητα	1	2	3	4	5

Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στις βελτιωμένες σχέσεις με άλλα κράτη	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στην ευημερία	1	2	3	4	5
Μια ισχυρή και ενωμένη Ε.Ε. μπορεί να ευνοήσει την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας και να τη βοηθήσει σε κίρνια ζητήματα.	1	2	3	4	5
Η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από την ευρωπαϊκή ασπίδα σε ότι αφορά το μεταναστευτικό ζήτημα.	1	2	3	4	5
Η Ελλάδα μπορεί να λάβει χρηματοδοτική βοήθεια και στήριξη από την Ε.Ε.	1	2	3	4	5
Η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από μια ισχυρή ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική απέναντι στις τουρκικές προκλήσεις	1	2	3	4	5
Η υποστήριξη από τη Γαλλία έχει δημιουργήσει πολλές ευκαιρίες για την Ελλάδα να αναβαθμίσει το περιφερειακό της προφίλ, ιδίως στις ελληνοτουρκικές σχέσεις	1	2	3	4	5
Η συμμαχία Γαλλίας - Ελλάδας έχει συμβάλει στο να επαναπροσδιορίσει η Ελλάδα τη θέση της στην ευρωμεσογειακή ατζέντα, προστατεύοντας τα στρατηγικά και οικονομικά συμφέροντα της	1	2	3	4	5

Οι παρακάτω ερωτήσεις πλαισιώνουν το ερευνητικό μέρος της Μεταπτυχιακής Διατριβής με τίτλο «Έχει όφελος η Ελλάδα να βρίσκεται μέσα στις δυτικές συμμαχίες; Διερεύνηση απόψεων Ελλήνων εμπειρογνομόνων;». Η συμμετοχή σας στην έρευνα κρίνεται πολύτιμη και είναι ανώνυμη και εμπιστευτική. Σας ευχαριστώ.

1. Σε τι βαθμό πιστεύετε πως το NATO είναι σε θέση να εγγυηθεί την ελευθερία και την ασφάλεια της Ελλάδας με πολιτικά μέσα:

Καθόλου   Λίγο   Αρκετά   Πολύ   Πάρα πολύ
1   2   3   4   5

2. Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για το NATO και τη συμβολή του στην Ελλάδα, σε ότι αφορά τα πολιτικά μέσα:

Το NATO:	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Προωθεί τις δημοκρατικές αξίες	1	2	3	4	5
Επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας για την επίλυση προβλημάτων.	1	2	3	4	5
Επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης.	1	2	3	4	5
Επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας, μακροπρόθεσμα, την πρόληψη συγκρούσεων.	1	2	3	4	5

3. Σε τι βαθμό πιστεύετε πως το NATO είναι σε θέση να εγγυηθεί την ελευθερία και την ασφάλεια της Ελλάδας με στρατιωτικά μέσα;

Καθόλου 1   Λίγο 2   Αρκετά 3   Πολύ 4   Πάρα πολύ 5

4. Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για το NATO και τη συμβολή του στην Ελλάδα, σε ότι αφορά τα στρατιωτικά μέσα:

Το NATO:	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Δεσμεύεται για την ειρηνική επίλυση των διαφορών	1	2	3	4	5
Σε περίπτωση αποτυχίας των διπλωματικών προσπαθειών, έχει τη στρατιωτική ισχύ να αναλαμβάνει επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων	1	2	3	4	5

5. Σε τι βαθμό πιστεύετε πως είναι ισχυρές οι δεσμεύσεις και η συνεργασία της Ελλάδας με το NATO στο πλαίσιο της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας;

Καθόλου 1   Λίγο 2   Αρκετά 3   Πολύ 4   Πάρα πολύ 5

6. Η Ελλάδα εισήλθε το 1981 στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε μια δεκαετία που η Ευρώπη ξεκίνησε να αλλάζει όψη. Φτάνοντας στη σημερινή πραγματικότητα, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει βιώσει και συνεχίζει να βιώνει συνεχείς προκλήσεις (κρίση, πανδημία, πόλεμος Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, κλιματική αλλαγή, τρέχουσες εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο). Πιστεύετε πως η απόφαση της Ελλάδας να εισέλθει στην Ε.Ε. είναι ωφέλιμη για αυτήν, μέσα στο πλαίσιο των συνεχών αυτών προκλήσεων;

Φαινομενικά η απόφαση της Ελλάδας να εισέλθει στην Ε.Ε. είναι ωφέλιμη. Φαίνεται όμως η επιρροή των οικονομικών και στρατιωτικών συμφερόσεων και της Ε.Ε. στην Ουκρανία και στην Ελλάδα. Και να ήταν ευρωπαϊκή κρίση οι χώρες-μέλη.

7. Η Θεωρία Συμμαχιών αναφέρεται στον βαθμό προσηλωσης του συμμάχου στους στόχους της συμμαχίας και βασίζεται στις εξής υποθέσεις:
- Αν υπάρχει κοινή αντίληψη και ανησυχίες μεταξύ των μερών της συμμαχίας
  - Αν η ισορροπία ισχύος δεσμεύει τον ένα σύμμαχο στον άλλον
  - Αν παρατηρείται συμμετρία εξάρτησης
  - Αν η συμμαχία είναι νομιμοποιημένη σε επίπεδο γραφειοκρατικό και κοινωνικό
  - Αν οι σύμμαχοι αναγιγνέσκουν το διακρατικό περιβάλλον με όμοιο τρόπο

Η Γαλλία - ένα από τα 6 ιδρυτικά μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης - διατηρεί σήμερα σημαντικές διπλωματικές σχέσεις με πολλές χώρες ανά τον κόσμο, ανάμεσα τους και η Ελλάδα. Θεωρείτε πως υπάρχουν οι παραπάνω πέντε προϋποθέσεις ώστε η ελληνογαλλική συμφωνία να θεωρηθεί ωφέλιμη για τη χώρα μας:

Εξαρτάται να υπάρχουν να και πάντα υπάρχουν οι επιθυμίες που απαιτούνται καθώς με αλληλεγγύη ωφελούνται

8. Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για την Ελλάδα και τα οφέλη (αν υπάρχουν) από τις δυτικές συμμαχίες της:

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στη λήψη αποφάσεων	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στη διεθνή προβολή	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στη συλλογική άμυνα	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στην ικανότητα αντιμετώπισης νέων προκλήσεων ασφαλείας	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στη σταθερότητα	1	2	3	4	5

Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επφέρει οφέλη στις βελτιωμένες σχέσεις με άλλα κράτη	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επφέρει οφέλη στην ευημερία	1	2	3	4	5
Μια ισχυρή και ενωμένη Ε.Ε. μπορεί να ευνοήσει την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας και να τη βοηθήσει σε κρίσιμα ζητήματα.	1	2	3	4	5
Η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από την ευρωπαϊκή ασπίδα σε ότι αφορά το μεταναστευτικό ζήτημα.	1	2	3	4	5
Η Ελλάδα μπορεί να λάβει χρηματοδοτική βοήθεια και στήριξη από την Ε.Ε.	1	2	3	4	5
Η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από μια ισχυρή ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική απέναντι στις τουρκικές προκλήσεις	1	2	3	4	5
Η υποστήριξη από τη Γαλλία έχει δημιουργήσει πολλές ευκαιρίες για την Ελλάδα να αναβαθμίσει το περιφερειακό της προφίλ, ιδίως στις ελληνοτουρκικές σχέσεις	1	2	3	4	5
Η συμμαχία Γαλλίας - Ελλάδας έχει συμβάλει στο να επαναπροσδιορίσει η Ελλάδα τη θέση της στην ευρωμεσογειακή ατζέντα, προστατεύοντας τα στρατηγικά και οικονομικά συμφέροντα της	1	2	3	4	5

Οι παρακάτω ερωτήσεις πλαισιώνουν το ερευνητικό μέρος της Μεταπτυχιακής Διατριβής με τίτλο «Έχει όφελος η Ελλάδα να βρίσκεται μέσα στις δυτικές συμμαχίες; Διερεύνηση απόψεων Ελλήνων εμπειρογνομόνων». Η συμμετοχή σας στην έρευνα κρίνεται πολύτιμη και είναι ανώνυμη και εμπιστευτική. Σας ευχαριστώ.

1. Σε τι βαθμό πιστεύετε πως το ΝΑΤΟ είναι σε θέση να εγγυηθεί την ελευθερία και την ασφάλεια της Ελλάδας με πολιτικά μέσα;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
1	2	3	4	5

2. Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για το ΝΑΤΟ και τη συμβολή του στην Ελλάδα, σε ότι αφορά τα πολιτικά μέσα:

Το ΝΑΤΟ:	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Προωθεί τις δημοκρατικές αξίες	1	2	3	4	5
Επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδας με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας για την επίλυση προβλημάτων.	1	2	3	4	5
Επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδα με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης.	1	2	3	4	5
Επιτρέπει τη διαβούλευση και τη συνεργασία της Ελλάδα με άλλα μέλη, σε ζητήματα άμυνας και ασφάλειας, μακροπρόθεσμα, την πρόληψη συγκρούσεων.	1	2	3	4	5

3. Σε τι βαθμό πιστεύετε πως το NATO είναι σε θέση να εγγυηθεί την ελευθερία και την ασφάλεια της Ελλάδας με στρατιωτικά μέσα;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
1	2	3	4	5

4. Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για το NATO και τη συμβολή του στην Ελλάδα, σε ότι αφορά τα στρατιωτικά μέσα:

Το NATO:	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Δεσμεύεται για την ειρηνική επίλυση των διαφορών	1	2	3	4	5
Σε περίπτωση αποτυχίας των διπλωματικών προσπαθειών, έχει τη στρατιωτική ισχύ να αναλαμβάνει επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων	1	2	3	4	5

5. Σε τι βαθμό πιστεύετε πως είναι ισχυρές οι δεσμεύσεις και η συνεργασία της Ελλάδας με το NATO στο πλαίσιο της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Αμυνας;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
1	2	3	4	5

6. Η Ελλάδα εισήλθε το 1981 στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε μια δεκαετία που η Ευρώπη ξεκίνησε να αλλάζει όψη. Φτάνοντας στη σημερινή πραγματικότητα, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει βιώσει και συνεχίζει να βιώνει συνεχείς προκλήσεις (κρίση, πανδημία, πόλεμος Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, κλιματική αλλαγή, τρέχουσες εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο). Πιστεύετε πως η απόφαση της Ελλάδας να εισέλθει στην Ε.Ε. είναι ωφέλιμη για αυτήν, μέσα στο πλαίσιο των συνεχών αυτών προκλήσεων;

Αρχικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι συμμαχία με οποιαδήποτε χώρα θα βοηθούσε. Πόσο μάλλον η συμμαχία με τα κράτη της ευρωπαϊκής ένωσης που θα συζητάς όχι μόνο τις ανησυχίες που αφορούν τις άλλες χώρες αλλά και τις δικές σου και θα προσπαθείς να δεις που ταυτίζονται ή που διαφοροποιούνται για να μπορέσεις να ενισχύσεις την θέση της χώρας. Το θέμα είναι πόσο καλά εμείς χρησιμοποιούμε αυτές τις ευκαιρίες. ....

7. Η Θεωρία Συμμαχιών αναφέρεται στον βαθμό προσήλωσης του συμμάχου στους στόχους της συμμαχίας και βασίζεται στις εξής υποθέσεις:

- Αν υπάρχει κοινή αντίληψη και ανησυχίες μεταξύ των μερών της συμμαχίας
- Αν η ισορροπία ισχύος δεσμεύει τον ένα σύμμαχο στον άλλον
- Αν παρατηρείται συμμετρία εξάρτησης
- Αν η συμμαχία είναι νομιμοποιημένη σε επίπεδο γραφειοκρατικό και κοινωνικό
- Αν οι σύμμαχοι αναγιγνώσκουν το διακρατικό περιβάλλον με όμοιο τρόπο

Η Γαλλία – ένα από τα 6 ιδρυτικά μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης - διατηρεί σήμερα σημαντικές διπλωματικές σχέσεις με πολλές χώρες ανά τον κόσμο, ανάμεσα τους και η Ελλάδα. Θεωρείτε πως υπάρχουν οι παραπάνω πέντε προϋποθέσεις ώστε η ελληνογαλλική συμφωνία να θεωρηθεί ωφέλιμη για τη χώρα μας;

Οι συμμαχίες βασίζονται στα κοινά συμφέροντα μεταξύ των κρατών που συμμετέχουν στις συμφωνίες. Από τη στιγμή που πάψουν να υπάρχουν αυτά τα κοινά συμφέροντα τότε η συμμαχία αρχίζει σιγά-σιγά να διαλύεται. Το θέμα είναι πόσο καλά «χρησιμοποιούμε» την συμμαχία για να επιτύσουμε όσο το δυνατόν περισσότερα προβλήματα έχουμε. Φυσικά δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι η συμμαχία δεν έχει μόνο οφέλη αλλά έχει και υποχρεώσεις που σημαίνει ότι ίσως χρειαστεί να κάνουμε ενέργειες οι οποίες μπορεί να έχουν κάποιο κόστος. Πάντως σε γενικές γραμμές αφενός μεν η χώρα μας έχει βγει ωφελημένη καθώς βγαίνει από μία περιπέτεια όπου είχε σοβαρά οικονομικά προβλήματα και είχε αδυνατίσει η άμυνά μας και η Γαλλία φαίνεται να βοηθήσει να καλυφθεί αυτό το κενό σχετικά γρήγορα. Το συγκεκριμένο διάστημα που έχει υπογραφεί η ελληνογαλλική συμφωνία βλέπουμε την Τουρκία να έχει αντιδράσει σε αυτή τη συμφωνία..

Αφετέρου δε έχει ωφεληθεί και η Γαλλία καθώς αυξήθηκαν οι πωλήσεις της σε στρατιωτικό υλικό (όχι μόνο στην Ελλάδα) και επίσης με την βοήθεια μας ήρθε κοντύτερα στην μέση Ανατολή σε ένα χώρο που ενδιαφέρεται πολύ.

.....
 .....
 .....

8. Επιλέξτε τον βαθμό συμφωνίας σας με βάση τις ακόλουθες προτάσεις για την Ελλάδα και τα οφέλη (αν υπάρχουν) από τις δυτικές συμμαχίες της:

	Διαφανό απόλυτα	Διαφανό	Ούτε συμφωνό ούτε διαφανό	Συμφωνό	Συμφωνό απόλυτα
Η συμμετογή της Ελλάδας στο NATO επιφέρει οφέλη στη λήψη αποφάσεων	1	2	3	4	5

Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στη διεθνή προβολή	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στη συλλογική άμυνα	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στην ικανότητα αντιμετώπισης νέων προκλήσεων ασφαλείας	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στη σταθερότητα	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στις βελτιωμένες σχέσεις με άλλα κράτη	1	2	3	4	5
Η συμμετοχή της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ επιφέρει οφέλη στην ευημερία	1	2	3	4	5
Μία ισχυρή και ενωμένη Ε.Ε. μπορεί να ευνοήσει την εξωτερική πολιτική της Ελλάδας και να τη βοηθήσει σε καιρία ζητήματα.	1	2	3	4	5
Η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από την ευρωπαϊκή ασπίδα σε ότι αφορά το μεταναστευτικό ζήτημα.	1	2	3	4	5
Η Ελλάδα μπορεί να λάβει χρηματοδοτική βοήθεια και στήριξη από την Ε.Ε.	1	2	3	4	5
Η Ελλάδα μπορεί να ωφεληθεί από μια ισχυρή	1	2	3	4	5

ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική απέναντι στις τουρκικές προκλήσεις					
Η υποστήριξη από τη Γαλλία έχει δημιουργήσει πολλές ευκαιρίες για την Ελλάδα να αναβαθμίσει το περιφερειακό της προφίλ, ιδίως στις ελληνοτουρκικές σχέσεις	1	2	3	4	5
Η συμμαχία Γαλλίας – Ελλάδας έχει συμβάλει στο να επαναπροσδιορίσει η Ελλάδα τη θέση της στην ευρωμεσογειακή ατζέντα, προστατεύοντας τα στρατηγικά και οικονομικά συμφέροντα της	1	2	3	4	5

